

Finantsinspeksioon

Finantsinspeksiooni soovituslik juhend

Tallinn

NÕUDED SISEMISE KAPITALI JA LIKVIIDSUSE ADEKVAATSUSE HINDAMISE PROTSessi KORRALDAMISELE

Soovituslik juhend on kehtestatud Finantsinspeksiooni juhatuse 2.oktoobri.2017 otsusega nr 1.1-7/115.

Finantsinspeksioon

Sisukord

1. Pädevus.....	3
2. Eesmärk ja kohaldamisala	3
2.1 Eesmärk	3
2.2 Kohaldamisala.....	4
3. Mõisted.....	4
4. Üldnõuded	6
5. Rakendamise ulatus	7
6. Proportsionaalsuse printsiibi rakendamine.....	7
7. Meetodite ja protseduuride valik.....	8
8. Riskiprofiil ja riskiisu	8
9. Juhtkonna vastutus	9
10. Riskide identifitseerimine	10
11. Riskide hindamine.....	12
12. Krediidiriski hindamine	13
13. Kontsentratsiooniriski hindamine	14
14. Tururiski hindamine	14
15. Pangaportfelli/muude tegevuste intressiriski hindamine	15
16. Likviidsusriski hindamine	16
17. Operatsiooniriski hindamine.....	16
18. Muude riskide hindamine	17
19. Ökonoomilise kapitali mudelite kasutamine riskide hindamisel	17
20. Stressitestimine	18
21. Riskide agregeerimine.....	19
22. Kapitali koosseis.....	20
23. Kapitali planeerimine	21
24. Kapitali allokeerimine	21
25. Sisemine kapitali ja likviidsuse adekvaatsus.....	22
26. ICAAP/ILAAP ülevaatamine ja ajakohastamine	23
27. Tegevuse või funktsiooni edasiandmine	23
28. Nõuded dokumentatsioonile	24
29. Sisemine raporteerimine	24
30. Ülevaate andmine Finantsinspeksioonile	25
31. Rakendussätted	39
Lisa: Juhendis kasutatud riskide definitsioonid.....	41

1. Pädevus

Finantsinspeksiooni seaduse (edaspidi *FIS*) § 3 lõike 1 kohaselt teostab Finantsinspeksioon riiklikku finantsjärelevalvet finantssektori stabiilsuse, usaldusväärsuse ja läbipaistvuse ning toimimise efektiivsuse suurendamise, süsteemsete riskide vähendamise ning finantssektori kuritegelikel eesmärkidel ärakasutamise tõkestamisele kaasaaitamise eesmärgil, et kaitsta klientide ja investorite huve nende vahendite säilimisel ning seeläbi toetada Eesti rahasüsteemi stabiilsust.

FIS § 57 lõige 1 kohaselt on Finantsinspeksioonil õigus anda välja soovitusliku iseloomuga juhendeid finantssektori tegevust reguleerivate õigusaktide selgitamiseks või finantsjärelevalve subjektide suunamiseks.

2. Eesmärk ja kohaldamisala

2.1 Eesmärk

Käesolev soovituslik juhend on kehtestatud krediidasutustele krediidasutuste seaduse § 63¹ ja investeerimisühingutele väärtpaberituruseaduse § 82² sisustamiseks.

Juhendi eesmärk on suunata krediidasutusi ja investeerimisühinguid sisemise kapitali ja likviidsuse adekvaatsuse hindamise protsessi (edaspidi *ICAAP/ILAAP*) väljatöötamisel ja rakendamisel. Juhend väljendab Finantsinspeksiooni arusaama ICAAP/ILAAP rakendamise headest tavadest. Samuti sätestab juhend nõuded krediidasutuste ja investeerimisühingute ICAAP/ILAAP kohta teabe esitamisele.

Basel II raames on regulatiivsete miinimumkapitalinõuete arvutamise meetoodika senisest riskitundlikum. Siiski on iga turuosalise riskiprofiil unikaalne ning sellest tulenevalt ei suuda reeglitepõhine kapitali adekvaatsuse raamistik kunagi hõlmata täielikult kõikide turuosaliste riskiprofiili tervikuna. Kõige adekvaatsemalt suudab kõiki oma riske hinnata turuosaline ise. Seetõttu näeb Basel II põhimõtete rakendamine lisaks etteantud meetoditel põhinevate regulatiivsete miinimumkapitalinõuete (Pillar 1) jälgimisele ette ka krediidasutuse või investeerimisühingu ICAAP/ILAAP rakendamist, mis katab ka riske, mille katteks ei ole kehtestatud regulatiivset kapitalinõuet.

Lisaks on Basel III raames sätestatud kõrgemad kapitalinõuded teatud riskide katteks ja nõuded kapitali kvaliteedi ja stabiilsuse tõstmiseks. Samuti on välja töötatud riskil mittepõhineva finantsvõimenduse suhtarv ja likviidsust ning finantseerimist reguleerivad suhtarvud.

Sisemine kapitali adekvaatsuse hindamise protsess¹ (edaspidi ICAAP) ja sisemise likviidsuse adekvaatsuse hindamise protsess² (edaspidi ILAAP) on Pillar 2 põhikomponendid. Krediidasutuse või investeerimisühingu ICAAP/ILAAP asjakohasust ja usaldusväärsust hindab Finantsinspeksioon oma järelevalvelise hinnangu protsessi³ raames, mis on samuti Pillar 2 oluline komponent. Finantsinspeksioon hindab ICAAP/ILAAP usaldusväärset toimimist dialoogis krediidasutuse või investeerimisühinguga.

ICAAP/ILAAP-i peab toetama ühingujuhtimise heade tavade järgmine, piisavate sisekontrollimehhanismide olemasolu ja ennekõike riskijuhtimise heade tavade rakendamine. Kuigi protsessi keskmes on riskide realiseerumisest tuleneva kahju katmiseks vajaliku kapitali ja likviidsuse vajaduse hindamine, ei tohi seda

---

¹ Sisemine kapitali adekvaatsuse hindamise protsess on rahvusvaheliselt tuntud akronüümi ICAAP (i.k. *internal capital adequacy assessment process*) nime all.

² Sisemine likviidsuse adekvaatsuse hindamise protsess on rahvusvaheliselt tuntud akronüümi ILAAP (i.k. *internal liquidity adequacy assessment process*) nime all.

³ Järelevalvelise hinnangu protsess on rahvusvaheliselt tuntud akronüümi SREP (i.k. *supervisory review and evaluation process*) nime all.

Finantsinspeksioon

käsitleda riskijuhtimise aseainena. Piisava puhvri olemasolu suurendab krediidasutuse või investeerimisühingu riskide talumise võimet ja jätkusuutlikkust. Asjakohaselt rakendatud ICAAP ja ILAAP parandavad krediidasutuste ja investeerimisühingute teadlikkust oma riskiprofiilist, riskide mõõtmist ja kapitali ning likviidsuse planeerimist.

Sisemiseks kapitali ja likviidsuse adekvaatsuse hindamiseks ei eksisteeri ühte ja ainust õiget meetodikat – sisemine protsess põhineb täielikult krediidasutuse või investeerimisühingu enda poolt valitud meetoditel, mille valiku õigustatust ja kasutamise usaldusväärsust peab ta suutma Finantsinspeksioonile tõendada.

Juhendi kohaldamisel tuleb lähtuda „täidan või selgitan“ põhimõttest, mille kohaselt peab krediidasutus või investeerimisühing suutma Finantsinspeksioonile põhjendada, miks ta mõnda juhendi nõuet ei rakenda või teeb seda osaliselt.

Juhendi väljatöötamisel on lähtutud Euroopa Pangandusjärelevalve (edaspidi *EBA*) suunise „Suunised järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi ühiste menetluste ning meetodikate kohta“ (EBA/GL/2014/13) põhimõtetest. Samuti on arvestatud EBA suunistes „*Draft Guidelines on stress testing and supervisory stress testing*“ (EBA/CP/2016/28), „*CEBS Guidelines on the management of concentration risk Under the supervisory review process*“ (GL31, 02.09.2010), „*Suunised kauplemisega mitteseotud tegevustest tuleneva intressiriski juhtimise kohta*“ (EBA/GL/2015/08), „*Guidelines on Outsourcing*“ (CEBS, 14.12.2006) ja Finantsinspeksiooni juhatause 03.07.2013 otsusega nr 1.1-7/47 kehtestatud soovituslikus juhendis „Nõuded likviidsusriski juhtimisele“ toodud printsiipe. Lisaks on arvestatud ka EBA suunises EBA/GL/2016/10 „Suunised järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi eesmärgil ICAAPi ja ILAAP raames kogutava teabe kohta“ toodud teavet. Finantsinspeksioon on käesoleva soovitusliku juhendi väljatöötamisel arvestanud ka teiste Euroopa järelevalveasutuste poolt ICAAP/ILAAP osas rakendatavaid põhimõtteid.

2.2 Kohaldamisala

Käesolevat soovituslikku juhendit kohaldatakse kõikidele krediidasutustele ja investeerimisühingutele ning nende konsolideerimisgruppidele.

Juhendi kohaldamisel lähtutakse proportsionaalsuse printsiibist – juhendi kohaldamine peab olema vastavuses krediidasutuse või investeerimisühingu süsteemse olulisusega ning tema tegevuse laadi, ulatuse ja keerulisuse astmega.

3. Mõisted

Basel II – Baseli Pangajärelevalve Komitee poolt väljatöötatud kapitali adekvaatsuse rahvusvaheline standard (*International Convergence of Capital Measurement and Capital Standards*), mis on Euroopa Liidus üle võetud Euroopa Parlamendi ja Nõukogu direktiiviga 2013/36/EÜ, Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määrusega (EL) nr 575/2013 ning Eestis krediidasutuste seaduse ja väärtpaberituru seadusega.

Basel III - Baseli Pangajärelevalve Komitee poolt väljatöötatud usaldusnõuete standard, mis on Euroopa Liidus üle võetud Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määrusega (EL) nr 575/2013 ning Eestis krediidasutuste seaduse ja väärtpaberituru seadusega.

Diversifitseerimine – riski hajutamine, mis saavutatakse riskipositsioonide vahelise tugeva positiivse korrelatsiooni vältimisega.

Gap analüüs – analüüs, mille eesmärk on hinnata riskipositsioonide tundlikkust intressimäärade muutumise suhtes varade ja kohustuste kestuse ning ümberhindamise erinevuste alusel.

ICAAP/ILAAP – sisemise kapitali adekvaatsuse hindamise protsess ja sisemise likviidsuse adekvaatsuse hindamise protsess.

Finantsinspeksioon

Kapital – omakapitali või kohustuste hulka kuuluvate instrumentide kogum, mille arvelt saab krediidasutus või investeerimisühing katta kahjusid.

Kapitali adekvaatsus – suhtarv, mis väljendab krediidasutuse või investeerimisühingu tegevusega seotud riskide kaetust omavahenditega.

Kapitali allokeerimine – kapitali mõtteline jagamine limiitide alusel erinevate riskide, tegevuste või üksuste vahel.

Kapitaliplaan – dokument, mis kirjeldab krediidasutuse või investeerimisühingu kapitalivajadust, planeeritavat kapitali struktuuri, kapitali hankimise allikaid ja sellega kaasnevat kulusid teatud perioodi jooksul.

Kapitaliseeritus – omakapitali suhteline osakaal võrreldes kohustustega.

Kapitalivajadus – kapitali hulk, mis on vajalik riskide adekvaatseks katmiseks.

Korrelatsioon – kahe juhusliku muutuja üheaegne varieerumine.

Koopula – funktsioon, mille abil teisendatakse mitu ühe muutujaga tõenäosusjaotust üheks mitme muutujaga tõenäosusjaotuseks.

Mitteoodatav kahju – kahju, mille ulatuses võib tegelik kahju ületada oodatavat kahju.

Oodatav kahju – ajalooliste kahjukogemuste baasil leitud keskmine kahju, mida krediidasutus või investeerimisühing eeldab teatud perioodi jooksul kandvat.

Pillar 1 – Basel II raamistiku normatiivne osa, mis sätestab krediidiriski, tururiski ja operatsiooniriski regulatiivsete miinimumkapitalinõuete arvutamise korra ja meetodid.

Pillar 2 – Basel II raamistiku printsiibipõhine osa, mis sätestab nõuded sisemisele riskide ja kapitali adekvaatsuse hindamisele ning selle üle järelevalve teostamisele.

Pillar 3 – Basel II raamistiku avalikustamisnõuete osa, mille eesmärk on teha turuosalistele kättesaadavaks krediidasutuste ja investeerimisühingute riskiprofiili iseloomustav täpne ja kõikehõlmav informatsioon.

Protsükliilisus – kapitalivajaduse võimendumine tulenevalt majandustsükli faasist.

Regulatiivsed kapitalinõuded – krediidasutuste seaduse või väärtpapierituru seaduse ning nende alusel kehtestatud usaldatavusnormatiivides sätestatud korra alusel arvatud kapitalivajadus.

Risk – potentsiaalne kahju või tulude või varade väärtuse mitteoodatav varieerumine, mida saab kirjeldada tõenäosusjaotusega.

Riskiisu – krediidasutuse või investeerimisühingu teadlik soov võtta riski.

Riskijuhtimise protsess – tegevuste kogum, mille eesmärk on süstemaatiliselt identifitseerida, hinnata ja kontrollida krediidasutuse või investeerimisühingu riske.

Riskiprofiil – unikaalne kombinatsioon iga krediidasutuse või investeerimisühingu riskidest, mis tuleneb tema tegevuste laadist, ulatusest ja keerulisuse astmest ning tegevuskeskkonnast.

Sisemine kapitali adekvaatsuse hindamise protsess (ICAAP) – tegevuste kogum, mille eesmärk on hinnata krediidasutuse või investeerimisühingu riskiprofiili ja sellele vastavat kapitalivajadust.

Sisemine likviidsuse adekvaatsuse hindamise protsess (ILAAP) – tegevuste kogum, mille eesmärk on hinnata krediidasutuse või investeerimisühingu riskiprofiili ja sellele vastavat likviidsusvajadust.

Finantsinspeksioon

Stressitest – analüüs, mille eesmärk on hinnata tegevuskeskkonna tegurite märkimisväärse ebasoodsa muutumise mõju krediidasutuse või investeerimisühingu riskidele ja kapitalivajadusele.

Stsenaariumianalüüs – analüüs, mille eesmärk on hinnata mitme tegevuskeskkonna teguri üheaegse muutumise mõju krediidasutuse või investeerimisühingu riskidele ja kapitalivajadusele.

Süsteemselt oluline krediidasutus või investeerimisühing – krediidasutus või investeerimisühing, kelle mitterahuldav finants seisund (sh ebapiisav kapitaliseeritus või likviidsus) võib seada ohtu kohaliku finantsüsteemi stabiilsusele (sh maksesüsteemide toimimisele).

Tundlikkuse analüüs – analüüs, mille eesmärk on hinnata tegevuskeskkonna üksiku teguri muutumise mõju krediidasutuse või investeerimisühingu riskidele ja kapitalivajadusele.

Tõenäosusjaotus – funktsioon, mis kirjeldab juhusliku muutuva võimalikke väärtusi ja nende esinemise tõenäosust.

Usaldusnivoo – tõenäosus, et oodatav tulem jääb etteantud vahemikku.

VaR (Value-at-Risk) mudel – statistiline mudel, mis hindab portfelli väärtuse vähenemise või kahjude tõenäosusjaotust etteantud usaldusnivoo juures.

Ökonoomilise kapitali mudel – statistiline mudel, mis hindab kapitalivajadust mitteoodatavate kahjude katmiseks tõenäosusjaotuse baasil etteantud usaldusnivoo juures.

Üksus – krediidasutuse või investeerimisühingu struktuuriüksus (nt osakond), äriühing (nt jaepangandus) või tema konsolideerimisgrupi juriidiline üksus (nt tütarettevõtja).

4. Üldnõuded

- 4.1. Krediidasutuses või investeerimisühingus peab pidevalt toimima ICAAP/ILAAP.
- 4.2. ICAAP/ILAAP eesmärk on hinnata krediidasutuse või investeerimisühingu individuaalset riskiprofiili ja sellele vastavat kapitali- ja likviidsuse vajadust.
- 4.3. Krediidasutuse või investeerimisühingu kapital peab igal ajahetkel ületama tema agregeeritud riske.
- 4.4. Krediidasutusel või investeerimisühingul peavad igal ajahetkel olema piisava suuruse ja kvaliteediga likviidsuspuhvrid toimetulekuks ootamatus likviidsuskriisi olukorras.
- 4.5. Krediidasutus või investeerimisühing peab suutma Finantsinspeksioonile tõendada, et tema kapital on igal ajahetkel piisav kõikide tema riskide katmiseks.
- 4.6. Krediidasutus või investeerimisühing peab suutma Finantsinspeksioonile tõendada, et tema poolt rakendatav ICAAP/ILAAP katab nõuetekohaselt kõiki olulisi olemasolevaid ja potentsiaalseid riske, mis tulenevad tema tegevusest ja tegevuskeskkonnast.
- 4.7. Krediidasutus või investeerimisühing ei tohi võtta selliseid riske, mille realiseerumisest tulenevate kahjude katmiseks ei ole tal piisavalt kapitali ja likviidsust.
- 4.8. ICAAP/ILAAP väljundiks on kvantitatiivne hinnang krediidasutuse või investeerimisühingu riskide ja nende katmiseks vajamineva kapitali ja likviidsuse piisavusele.

Finantsinspeksioon

- 4.9. ICAAP/ILAAP peab olema riskipõhine – suurem risk peab alati tooma kaasa suurema kapitali- ja likviidsuse vajaduse hinnangu.
- 4.10. ICAAP/ILAAP peab olema ettevaatav ja võtma arvesse äritegevuse ning tegevuskeskkonna prognoositava muutumise mõju krediidasutuse või investeerimisühingu riskiprofiilile ja kapitali- ning likviidsuse vajadusele.
- 4.11. ICAAP/ILAAP peab olema lahutamatu osa krediidasutuse või investeerimisühingu igapäevasest riskijuhtimise protsessist.
- 4.12. ICAAP/ILAAP peab olema lahutamatu osa krediidasutuse või investeerimisühingu strateegiliste otsuste ja igapäevaste äriotsuste tegemise protsessist.
- 4.13. Lisaks ICAAP/ILAAP toimimisele peab olema tagatud Pillar 3 ehk avalikustamise nõuete täitmine tagamaks, et investorid, kliendid ning muud asjast huvitatud osapooled saaksid piisava informatsiooni krediidasutuse või investeerimisühingu kapitali, riskide, riskihindamise protsessi, likviidsuse ja kapitali piisavuse jms asjakohaste asjaolude kohta.

5. Rakendamise ulatus

- 5.1. Kui krediidasutus või investeerimisühing on konsolideerimisgrupi emaettevõtja, peab krediidasutus või investeerimisühing rakendama ICAAP-i ja ILAAP-i nii soolo kui konsolideeritud baasil.
- 5.2. ICAAP/ILAAP rakendamine konsolideeritud baasil tähendab, et krediidasutus või investeerimisühing peab võtma lisaks enda tegevusega kaasnevatele riskidele arvesse ka kõiki oma konsolideerimisgruppi kuuluvate ettevõtjate tegevusega kaasnevaid riske, mida krediidasutus või investeerimisühing katab oma kapitaliga.
- 5.3. Kui krediidasutus või investeerimisühing ei kuulu konsolideerimisgruppi, peab krediidasutus või investeerimisühing rakendama ICAAP/ILAAP-i soolo baasil.
- 5.4. Kui krediidasutusest või investeerimisühingust emaettevõtja ja tema krediidasutusest või investeerimisühingust tütarettevõtja omavad mõlemad tegevusluba Eestis, ei pea emaettevõtja konsolideerimisgruppi kaasatud tütarettevõtja rakendama ICAAP/ILAAP soolo baasil.
- 5.5. Krediidasutuse või investeerimisühingu konsolideerimisgrupp peab rakendama ühtseid sisemise kapitali ja likviidsuse adekvaatsuse hindamise meetodeid ja protseduure.

6. Proportsionaalsuse printsiibi rakendamine

- 6.1. ICAAP/ILAAP raames kasutatavad meetodid ja protseduurid peavad olema vastavuses krediidasutuse või investeerimisühingu tegevuse süsteemse olulisuse, laadi, ulatuse ning keerukuse astmega.
- 6.2. Mida suurem on krediidasutuse või investeerimisühingu tegevuse süsteemne olulisus, tegevuse maht, ulatus ning keerukuse aste, seda keerulisemaid ja riskitundlikumaid meetodeid ja protseduure peab krediidasutus või investeerimisühing ICAAP/ILAAP raames rakendama.
- 6.3. Krediidasutuse või investeerimisühingu tegevuse süsteemset olulisust, tegevuse mahtu, ulatust ning keerukuse astet hinnatakse kohaliku finantsturu kontekstis.

Finantsinspeksioon

- 6.4. Iga üksiku riski hindamise ja juhtimise meetodid ning protseduurid peavad olema vastavuses riski osatähtsusega krediidasutuse või investeerimisühingu riskiprofiilis.
- 6.5. Mida olulisem on üksiku riski osatähtsus krediidasutuse või investeerimisühingu riskiprofiilis, seda keerulisemaid ja riskitundlikumaid meetodeid ning protseduure peab vastava riski osas ICAAP/ILAAP raames rakendama.
- 6.6. Proportsionaalsuse printsiipi ei rakendata juhtkonna vastutuse osas.
- 6.7. Käesoleva juhendi mõistes loetakse vähese süsteemse olulisuse, tegevuse mahu, ulatuse ning keerukuse astmega krediidasutuseks sellist krediidasutust, kelle turuosa on suhteliselt väike, kelle tegevused ei ole keerulised ning piirduvad limiteeritud tootevalikuga, kellel ei ole märkimisväärset piiriülest tegevust ja kes ei kasuta regulatiivsete kapitalinõuete arvutamisel keerulisi meetodeid, s.t. krediidiriski sisereitingute meetodeid, operatsiooniriski arenenud mõõtmismudelitel põhinevat meetodit või tururiski sisemudeleid.
- 6.8. Käesoleva juhendi mõistes loetakse investeerimisühinguid üldjuhul väikese süsteemse olulisuse, tegevuse mahu, ulatuse ning keerukuse astmega turuosalisteks.
- 6.9. Proportsionaalsuse printsiibi rakendamine peab toimuma krediidasutuse või investeerimisühingu dialoogis Finantsinspeksiooniga.

7. Meetodite ja protseduuride valik

- 7.1. ICAAP/ILAAP raames kasutatavad meetodid ja protseduurid valib krediidasutus või investeerimisühing ise.
- 7.2. ICAAP/ILAAP raames kasutatavad meetodid ja protseduurid peavad sobima krediidasutuse või investeerimisühingu individuaalse riskiprofiili ja tegevuskeskkonnaga.
- 7.3. Krediidasutus või investeerimisühing peab suutma Finantsinspeksioonile põhjendada ICAAP/ILAAP raames kasutatavate meetodite ning protseduuride asjakohasust ja sobivust.
- 7.4. Krediidasutus või investeerimisühing peab ICAAP/ILAAP raames kasutatavaid meetodeid ja protseduure oma tegevuse või tegevuskeskkonna muutudes ajakohastama.

8. Riskiprofiil ja riskiisu

- 8.1. Krediidasutuse või investeerimisühingu riskiprofiil tuleneb tema tegevuse laadist, ulatusest ja keerukuse astmest ning tegevuskeskkonnast.
- 8.2. Krediidasutus või investeerimisühing peab suutma igal ajahetkel kirjeldada oma riskiprofiili eri riskide lõikes.
- 8.3. Tegelik riskiprofiil kirjeldab erinevate riskide osakaalu krediidasutuse või investeerimisühingu tegevuses.
- 8.4. Soovitatav riskiprofiil põhineb krediidasutuse või investeerimisühingu poolt määratletud riskiisul.
- 8.5. Krediidasutus või investeerimisühing peab riskiisu määratlemisel kirjeldama, milliseid riske ja millises mahus ta soovib võtta ning milline on selle juures soovitatav tulumäär.

- 8.6. Krediidiasutus või investeerimisühing peab riskiisu määratlemisel kirjeldama, kui palju riske on ta võimeline võtma ja milliste regulatiivsete piirangutega, sh riskide kontsentreerumisele seatud piirangutega, ta peab sealjuures arvestama.

9. Juhtkonna vastutus

- 9.1. Krediidiasutuse või investeerimisühingu nõukogu ja juhatus vastutavad selle eest, et krediidiasutuse või investeerimisühingu riskid on igal ajahetkel kaetud adekvaatselt kapitaliga ja likviidsete vahenditega.
- 9.2. Krediidiasutuse või investeerimisühingu, kes on konsolideerimisgrupi emattevõtja, nõukogu ja juhatus vastutavad selle eest, et ICAAP/ILAAP hõlmab kogu konsolideerimisgruppi.
- 9.3. Krediidiasutuse või investeerimisühingu nõukogu ja juhatus peavad strateegia baasil määratlema krediidiasutuse või investeerimisühingu riskiisu ja soovitava riskiprofiili.
- 9.4. Krediidiasutuse või investeerimisühingu nõukogu ja juhatus peavad määratlema soovitava sisemise kapitali ja likviidsuse adekvaatsuse taseme ja kinnitama kapitali- ning likviidsuse plaani.
- 9.5. ICAAP/ILAAP peab baseeruma krediidiasutuse või investeerimisühingu nõukogu ja juhatuse poolt heakskiidetud riskistrateegial ja riskipoliitikatel.
- 9.6. Krediidiasutuse või investeerimisühingu juhatus peab kehtestama tegelikul riskiprofiilil põhineva kapitali- ning likviidsuse vajaduse hindamise ja sisemise kapitali ja likviidsuse allokeerimise põhimõtted ning ICAAP/ILAAP üldise ülesehituse.
- 9.7. Krediidiasutuse või investeerimisühingu juhatus peab kehtestama ICAAP/ILAAP raames kasutatavad meetodid ja protseduurid ning vastava dokumentatsiooni.
- 9.8. Krediidiasutuse või investeerimisühingu juhatus peab tagama, et ICAAP/ILAAP moodustab lahutamatu osa igapäevasest riskijuhtimisest.
- 9.9. Krediidiasutuse või investeerimisühingu juhatus peab tagama, et ICAAP/ILAAP moodustab lahutamatu osa strateegiliste otsuste ja igapäevasest äriotsuste tegemise protsessist.
- 9.10. Krediidiasutuse või investeerimisühingu juhatus vastutab ICAAP/ILAAP usaldusväärse toimimise eest.
- 9.11. Krediidiasutuse või investeerimisühingu juhatus peab määratlema vastutuse ICAAP/ILAAP rakendamise eest ning kehtestama selleks selged ja läbipaistavad käsuliinid ning raporteerimise korra.
- 9.12. Krediidiasutuse või investeerimisühingu juhatus vastutab ICAAP/ILAAP puudutavate sisekontrollide piisavuse eest.
- 9.13. Krediidiasutuse või investeerimisühingu juhatus vastutab, et ICAAP/ILAAP usaldusväärseks toimimiseks oleks tagatud piisav funktsioonide lahusus ja huvide konflikti vältimine.
- 9.14. Krediidiasutuse või investeerimisühingu juhatus vastutab, et ICAAP/ILAAP toimimiseks oleks eraldatud piisav ressurss, sealhulgas tagatud vastutavate töötajate piisav kvalifikatsioon.
- 9.15. Krediidiasutuse või investeerimisühingu juhatus peab vähemalt kord aastas hindama ICAAP/ILAAP raames kasutatavate meetodite ja protseduuride asjakohasust ning algatama vajadusel nende muutmise või täiendamise.

9.16. Krediidiasutuse või investeerimisühingu juhatus peab ICAAP/ILAAP järeldused heaks kiitma.

10. Riskide identifitseerimine

- 10.1. ICAAP/ILAAP käigus peab võtma arvesse kõiki riske, millega krediidiasutus või investeerimisühing oma tegevuses kokku puutub või võib kokku puutuda.
- 10.2. ICAAP peab hõlmama nii riske, millele on kehtestatud Pillar 1 regulatiivne miinimumkapitalinõue, kui ka riske, millele ei ole eelnimetatud miinimumkapitalinõuet kehtestatud.
- 10.3. Riskide identifitseerimisel peab krediidiasutuse või investeerimisühing arvesse võtma:
  - 1) riskid, mida käsitletakse Pillar 1 all (s.t. krediidirisk, tururisk ja operatsioonirisk);
  - 2) riskid, mis ei ole Pillar 1 all täies ulatuses kaetud (nt kontsentratsioonirisk ja tagatiserisk);
  - 3) riskid, mida käsitletakse Pillar 2 all (nt pangaportfelli intressirisk);
  - 4) tegevuskeskkonnast tulenevad riskid (nt majandustsükli risk);
  - 5) likviidsusrisk.
- 10.4. Krediidiasutus või investeerimisühing peab riskide identifitseerimisel ICAAP/ILAAP raames lähtuma oma riskiprofiilist ja riskiisust.
- 10.5. Kõikide oluliste riskide identifitseerimiseks peab krediidiasutus või investeerimisühing analüüsima oma tegevuskeskkonda, enda poolt pakutavaid tooteid/teenuseid, oma organisatsiooni struktuuri, oma finantsseisundit ning strateegilisi plaane uute turgude ja toodete osas.
- 10.6. Riskide identifitseerimisel peab krediidiasutus või investeerimisühing analüüsima oma ajaloolisi kahjukogemusi ja nende taasesinemise tõenäosust.
- 10.7. Riskide identifitseerimine peab olema ettevaatav.
- 10.8. Krediidiasutus või investeerimisühing võib riskide identifitseerimisel lähtuda enda riskiprofiiliga kõige paremini sobivatest riskikategooriatest ja riskide definitsioonidest.
- 10.9. Krediidiasutus või investeerimisühing peab identifitseeritavad riskikategooriad ja kasutatavad definitsioonid dokumenteerima.
- 10.10. Riskide identifitseerimisel on soovitatav kaaluda muu hulgas järgmiste riskide olemasolu ja osatähtsust krediidiasutuse või investeerimisühingu riskiprofiilis (loetletud riskide definitsioonid on toodud käesoleva juhendi lisas):
  - 1) krediidirisk, sealhulgas:
    - a) kontsentratsioonirisk;
    - b) ülekanderisk;
    - c) maarisk;
    - d) tagatiserisk;
    - e) väärtpaperistamise risk;
    - f) kauplemisportfelli vastaspoole risk;
    - g) kauplemisportfelli ülekanderisk;

Finantsinspeksioon

- 2) tururisk, sealhulgas:
  - a) intressirisk, sealhulgas:
    - i) ümberhindamise risk;
    - ii) intressikõvera risk;
    - iii) baasirisk;
    - iv) optionaalsuse risk;
  - b) valuutarisk;
  - c) aktsiarisk;
  - d) kaubarisk;
  - e) kinnisvararisk;
- 3) operatsioonirisk, sealhulgas:
  - a) kontrolli- ja juhtimiskirisk;
  - b) juriidiline risk;
  - c) regulatiivne risk;
  - d) personalirisk;
  - e) info- ja kommunikatsioonitehnoloogia risk;
  - f) protseduuririsk;
  - g) mudelirisk;
  - h) rahapesu ja terrorismi rahastamise risk;
- 4) likviidsusrisk, sealhulgas:
  - a) maksevalmiduse risk;
  - b) finantseerimiskirisk;
  - c) turu likviidsusrisk;
- 5) muud riskid, sealhulgas:
  - a) äririsk;
  - b) strateegiline risk;
  - c) reputatsioonirisk;
  - d) teenimiskirisk;
  - e) majandustsükli risk.

- 10.11. Kui krediidasutuse või investeerimisühingu konsolideerimisgruppi kuulub kindlustus- või edasikindlustusandja, peab krediidasutus või investeerimisühing arvestama ka kindlustustegevusega kaasnevaid spetsiifilisi riske, mida ta katab oma kapitaliga.
- 10.12. Krediidasutus või investeerimisühing peab riskide identifitseerimisel pöörama tähelepanu riskide omavahelistele seostele, eriti põhjusliku seose olemasolule.
- 10.13. Krediidasutused, kelle tegevuse süsteemne olulisus, maht, ulatuse ning keerukuse aste on väikesed, ja investeerimisühingud peavad erilist tähelepanu pöörama kontsentratsiooniriskile, kontrolli- ja juhtimiskiriskile, likviidsusriskile, juriidilisele riskile, reputatsiooniriskile ja teenimiskiriskile.

Finantsinspeksioon

- 10.14. Investeeringisühing, kes võtab vastu, vahendab või viib täide klientide ordineid, peab pöörama piisavat tähelepanu klientide huvide kaitsmise kohustusest tuleneva juriidilise riski ja reputatsiooniriski identifitseerimisele oma tegevuses.
- 10.15. Investeeringisühing, kes kaupleb oma arvel, peab pöörama piisavat tähelepanu kauplemisportfelli vastaspooleriski ja likviidsusriski identifitseerimisele oma tegevuse.
- 10.16. Investeeringisühing, kes pakub varahaldusteenuseid, peab pöörama piisavat tähelepanu klientide huvide kaitsmise kohustusest tuleneva juriidilise ja reputatsiooniriski identifitseerimisele oma tegevuses.
- 10.17. Krediitiasutus või investeeringisühing peab määratlema iga identifitseeritud riski puhul riski peamise kontrollimise meetodi, milleks võib olla:
  - 1) riski vältimine ehk riski teadlik mittevõtmine;
  - 2) riski limiteerimine ehk riski võtmise teadlik piiramine;
  - 3) riski maandamine ehk riski vähendamine näiteks tagatislepingute abil;
  - 4) riski hajutamine ehk riski vähendamine kontsentreerumiste ja tugevate positiivsete korrelatsioonide vältimise abil;
  - 5) riski ülekandmine ehk riski edasiandmine kolmandale isikule näiteks väärtpaberistamise abil.

11. Riskide hindamine

- 11.1. Krediitiasutus või investeeringisühing peab suutma hinnata oma riskide suurust iga riski lõikes eraldi ja agregeeritud tasemel.
- 11.2. Krediitiasutus või investeeringisühing peab kõikide identifitseeritud riskide osas andma esmalt hinnangu, kas tegemist on tema jaoks olulise riskiga, keskmiselt olulise riskiga või ebaolulise riskiga. Vastav hinnang peab olema dokumenteeritud.
- 11.3. Kui krediitiasutus või investeeringisühing peab mõnda riski oma tegevuses ebaoluliseks ja hindamist mittevajavaks, peab ta suutma Finantsinspeksioonile seda põhjendada.
- 11.4. Krediitiasutus või investeeringisühing peab määratlema, milliseid riske hinnatakse kvantitatiivselt ja milliste riskide osas kasutatakse kvalitatiivseid meetodeid.
- 11.5. Krediitiasutus või investeeringisühing peab võimalusel hindama kõiki identifitseeritud olulisi riske kvantitatiivselt.
- 11.6. Riski kvantitatiivne hindamine tähendab potentsiaalse kahju suuruse ja selle esinemise tõenäosuse hindamist.
- 11.7. Riskide puhul, mida krediitiasutus või investeeringisühing suudab hinnata ainult kvalitatiivselt, peab pöörama eriti suurt tähelepanu riskide limiteerimisele ja vähendamisele.
- 11.8. ICAAP-i raames võib aluseks võtta Pillar 1 regulatiivsete kapitalinõuete arvutamise meetodid.
- 11.9. Kuna regulatiivsed kapitalinõuded ei võta arvesse kõiki riske ega riskide kõiki dimensioone, pole ainuüksi regulatiivsete kapitalinõuete väljaarvutamine piisav ICAAP-i rakendamiseks.

Finantsinspeksioon

- 11.10. Kui krediidasutus või investeerimisühing lähtub ICAAP-i raames regulatiivsete kapitalinõuete arvutamise meetoditest, peab ta arvesse võtma võimalikku riskide alahindamist (nt operatsiooniriski alahindamist baasmeetodi kasutamise puhul).
- 11.11. Kui investeerimisühing lähtub oma regulatiivsete kapitalinõuete arvutamisel püsikuludel põhinevast meetodist, pole see sobiv meetod riskide hindamiseks ICAAP-i raames.
- 11.12. Krediidasutus või investeerimisühing peab riskide hindamisel pöörama tähelepanu riskide omavahelisele korrelatsioonile ja põhjusliku seose olemasolule.

12. Krediidiriski hindamine

- 12.1. Krediidiriski osakaalu krediidasutuse või investeerimisühingu riskiprofiilis väljendab muu hulgas tema laenuportfelli osakaal koguarvest, krediidiriski omavate bilansiväliste tehingute suurus ja tema vastaspoolte karakteristikud.
- 12.2. Krediidasutus või investeerimisühing võib ICAAP-i raames hinnata krediidiriski suurust regulatiivsete kapitalinõuete arvutamise meetodika alusel, kui sealjuures on tagatud piisav riskitundlikkus ja arvestamine individuaalse riskiprofiiliga.
- 12.3. Kui krediidasutus rakendab krediidiriski hindamisel sisemisi reitingusüsteeme, on soovitatav reitingusüsteemide väljundite kasutamine ka ICAAP-i raames.
- 12.4. Kui krediidasutus või investeerimisühing on saanud Finantsinspeksioonilt loa kasutada regulatiivsete kapitalinõuete arvutamisel krediidiriski sisereitingute põhimeetodit või krediidiriski sisereitingute täiustatud meetodit, võib ICAAP-i raames kasutada samu reitingusüsteeme ja statistilisi mudeleid ning hinnata tegelikku kapitalivajadust krediidiriski katmiseks regulatiivse kapitalinõude alusel.
- 12.5. Kui krediidasutus või investeerimisühing kasutab regulatiivse kapitalinõude arvutamisel krediidiriski standardmeetodit, võib ICAAP-i raames lähtuda krediidiriski suuruse hindamisel krediidiriski sisereitingute põhimeetodist või krediidiriski sisereitingute täiustatud meetodist ilma vastavat luba omamata.
- 12.6. Likviidsete kauplemisportfelli mittekuuluvate omakapitali investeeringute puhul, millele rakendatakse regulatiivsete kapitalinõuete arvutamisel krediidiriski hindamise meetodikat, võib krediidasutus või investeerimisühing ICAAP-i raames kasutada riski hindamisel tururiski hindamise meetodikat.
- 12.7. Mittelikviidsete kauplemisportfelli mittekuuluvate omakapitali investeeringute puhul võib krediidasutus või investeerimisühing ICAAP-i raames kasutada riski hindamisel asjakohast ettevõtte väärtuse hindamise meetodikat.
- 12.8. Krediidiriski hindamisel peab krediidasutus või investeerimisühing võtma arvesse tagatistega kaasnevat täiendavat riski, mis tuleneb muu hulgas tagatislepingu juriidilisest jõustatavusest ja tagatise realiseerimisega kaasnevast tururiskist.
- 12.9. Krediidasutus või investeerimisühing peab krediidiriski hindamisel võtma ettevaatavalt arvesse majandustsükli faasi muutumise võimalikku mõju kapitalivajadusele, eriti kapitalivajaduse protsükllisust.
- 12.10. Krediidasutuse laenutegevuse keskendumine teatud tüüpi laenudele (nt korporatiivlaenud) või keerulisematele tehingutele (nt projektifinantseerimine) võib viidata kõrgemale krediidiriskile ning

Finantsinspeksioon

nõuda proportsionaalsuse printsiibist lähtudes keerulisemate ja riskitundlikumate krediidiriski hindamise meetodite kasutamist.

- 12.11. Kui krediidasutusel või investeerimisühingul on märkimisväärne piiriülene tegevus, peab ta krediidiriski hindamisel pöörama piisavat tähelepanu võimaliku maariski ja ülekanderiski hindamisele.

13. Kontsentratsiooniriski hindamine

- 13.1. Krediidasutus või investeerimisühing peab võtma arvesse kontsentratsiooniriski, mis tuleneb nii tema kauplemisportfelist kui ka pangaportfelist (krediidasutus) või muudest tegevustest (investeerimisühing).
- 13.2. Krediidasutus või investeerimisühing peab identifitseerima kontsentratsiooniriski, mis tuleneb riskipositsioonist ühe osapoolte või seotud osapoolte vastu ja kontsentratsiooniriski, mis tuleneb riskipositsioonidest, mille riski mõjutavad ühised või tugevas positiivses korrelatsioonis olevad riskitegurid.
- 13.3. Krediidasutus peab vältima liigset ressursside kontsentreerumist nii vastaspoole, finantsinstrumentide, tähtaegade, valuutade kui ka finantsturgude lõikes.
- 13.4. Krediidasutus või investeerimisühing peab võtma arvesse kontsentratsiooniriski, mis tuleneb tema tehingute või riskimaandamise tehingute vastaspoolte vähesusest ning tegevuse koondumisest teatud toodetesse, majandussektoritesse või geograafilistesse piirkondadesse.
- 13.5. Kui krediidasutuse laenuportfell pole hästi diversifitseeritud, peab kontsentratsiooniriski arvessevõtmiseks hoidma regulatiivsest krediidiriski kapitalinõudest rohkem kapitali, kuna regulatiivsed kapitalinõuded on kalibreeritud lähtudes suurte rahvusvaheliste pankade hästi diversifitseeritud laenuportfellidest.
- 13.6. Kuna kontsentratsiooniriski võib olla raske kvantitatiivselt hinnata, tuleb suurt tähelepanu pöörata kontsentreerumiste vältimisele, limiteerimisele, identifitseerimisele ja monitoorimisele.
- 13.7. Kontsentratsiooniriski hindamise võimalikeks meetoditeks on stsenaariumianalüüs, stressitestimine ja tundlikkuse analüüs.

14. Tururiski hindamine

- 14.1. Tururiski osakaalu krediidasutuse või investeerimisühingu riskiprofiilis kirjeldab muu hulgas tema kauplemisportfelli suurus.
- 14.2. Krediidasutus või investeerimisühing peab arvesse võtma nii tema kauplemisportfelist kui ka pangaportfelist (krediidasutus) või muudest tegevustest (investeerimisühing) tulenevat tururiski.
- 14.3. Krediidasutus või investeerimisühing võib ICAAP-i raames hinnata tururiski suurust regulatiivsete kapitalinõuete arvutamise meetodika alusel, kui sealjuures on tagatud piisav riskitundlikkus ja arvestamine individuaalse riskiprofiiliga.
- 14.4. Kui krediidasutus või investeerimisühing lähtub ICAAP-i raames tururiski hindamisel regulatiivsetest meetoditest, peab kasutama võimalikult riskitundlikke lähenemisi (nt intressiriski hindamisel modifitseeritud kestusel põhinevat meetodit).

Finantsinspeksioon

- 14.5. Kui krediidasutus või investeerimisühing on saanud Finantsinspeksioonilt loa kasutada regulatiivsete kapitalinõuete arvutamisel tururiski VaR mudelit, võib ICAAP-i raames kasutada sama mudelit ning hinnata tegelikku kapitalivajadust tururiski katmiseks regulatiivse kapitalinõude alusel.
- 14.6. Kui krediidasutus või investeerimisühing ei ole saanud Finantsinspeksioonilt luba kasutada tururiski regulatiivse kapitalinõude arvutamisel VaR mudelit, võib ICAAP-i raames kasutada tururiski hindamisel VaR mudelit ilma vastavat luba omamata.
- 14.7. Krediidasutus või investeerimisühing peab tururiski hindamisel arvesse võtma turu likviidsusriski, näiteks pikendades arvutustes kasutatavat hoidmisperioodi eeldust.
- 14.8. Mida suurem on erinevus krediidasutuse või investeerimisühingu varade ja kohustuste nominaalvaluutade vahel (s.t. avatud välisvaluuta netopositsioon), seda suuremat tähelepanu peab pöörama valuutariski hindamisele.

15. Pangaportfelli/muude tegevuste intressiriski hindamine

- 15.1. Krediidasutus või investeerimisühing peab lisaks kauplemisportfelli intressiriskile hindama ka oma pangaportfelligi (krediidasutus) või muudest tegevustest (investeerimisühing) tulenevat intressiriski.
- 15.2. Kõik krediidasutused ja sellised investeerimisühingud, kelle varadest moodustavad intressiriskitundlikud instrumendid olulise osa, peavad hindama oma pangaportfelligi või muudest tegevustest tulenevat intressiriski kvantitatiivselt.
- 15.3. ICAAP-i raames võib krediidasutus või investeerimisühing hinnata kauplemisportfelli kuuluvate ja kauplemisportfelligi mittekuuluvate instrumentide intressiriski ühtse metoodika alusel.
- 15.4. Krediidasutus peab pangaportfelli ja investeerimisühing muude tegevuste intressiriski hindamisel analüüsima muu hulgas riski, mis tuleneb bilansiliste ja bilansiväliste varade ja kohustuste tähtaegade erinevusest, võlainstrumentide turuväärtuse muutumisest, riskipositsioonide ja riskimaanduspositsioonide erinevast intressitundlikkusest ning fikseeritud intressimääraga riskipositsioonidest.
- 15.5. Krediidasutus peab pangaportfelli ja investeerimisühing muude tegevuste intressiriski hindama *gap* analüüsi, stressitestimise või tundlikkuse analüüsi baasil.
- 15.6. Intressiriski tundlikkuse analüüs peab hõlmama tundlikust intressimäärade muutumisele, tundlikkust intressikõvera muutumisele, baasiriskile ja klientide käitumise muutumisele.
- 15.7. Suureks pangaportfelligi või muust tegevusest tulenevaks intressiriskiks loetakse intressiriski, mille puhul toob standardne intressimäär stressitesti stsenaarium kaasa krediidasutuse või investeerimisühingu majandusliku väärtuse vähenemise rohkem kui 20% võrra. Standardne intressiriski stressistsenaarium on intressimäärade muutumine, s.t. paralleelne nihe intressikõveral üles- ja allapoole, 200 baaspunkti võrra.
- 15.8. Kui krediidasutus või investeerimisühing kasutab riskide maandamisel intressimääradel põhinevaid tuletisinstrumente, peavad need instrumendid olema kaasatud intressiriski hindamisse.

16. Likviidsusriski hindamine

- 16.1. Krediidasutus või investeerimisühing peab likviidsusriski raames hindama nii lühiajalist maksevalmidusriski kui ka struktuurset finantseerimiskiriski.
- 16.2. Kuna kapital ei ole kõige efektiivsem likviidsusriski maandamise vahend, tuleb esmajärgus pöörata tähelepanu likviidsusriski limiteerimisele asjakohase likviidsuse juhtimise abil.
- 16.3. Krediidasutus või investeerimisühing peab kehtestama adekvaatsed sisemised indikaatorid ja protseduurid likviidsusriski monitoorimiseks ning likviidsuse juhtimiseks.
- 16.4. Krediidasutus või investeerimisühing peab tagama likviidsuse vahendite hankimist, alternatiivsete finantseerimisallikate olemasolu ning likviidsust käsitleva talitluspidevuse plaani olemasolu.
- 16.5. Krediidasutus või investeerimisühing peab likviidsusriski hindamiseks kasutama stsenaariumianalüüsi, stressitestimist ja tundlikkuse analüüsi. Likviidsusriski stsenaariumid peavad hõlmama nii krediidasutuse või investeerimisühingu siseseid kui ka tegevuskeskkonnast tulenevaid riskitegureid.
- 16.6. Krediidasutus või investeerimisühing peab hindama, kuidas mõjutab makromajandusliku keskkonna halvenemine tema võimet hankida ressursse.
- 16.7. Krediidasutus või investeerimisühing peab likviidsusriski hindamisel võtma arvesse refinantseerimisega kaasnevaid kulusid.
- 16.8. Kui krediidasutuse või investeerimisühingu likviidsuse juhtimist korraldab tsentraalselt mõni teine sama grupi ettevõtja (emaettevõtja), peab krediidasutus või investeerimisühing suutma Finantsinspeksioonile tõendada, et eksisteerivad adekvaatsed meetodid võimaliku likviidsuse puudujäägi likvideerimiseks olukorras, kus emaettevõtja ei suuda mingil põhjusel piisavat ressursi pakkuda.
- 16.9. Kui krediidasutus või investeerimisühing korraldab tsentraalselt mõne teise sama grupi ettevõtja (tütarettevõtja) likviidsuse juhtimist, peab krediidasutus või investeerimisühing suutma Finantsinspeksioonile tõendada, et ta suudab hinnata ja täita oma kohustusi tütarettevõtjale likviidsuse pakkumisel.

17. Operatsiooniriski hindamine

- 17.1. Krediidasutus või investeerimisühing võib ICAAP-i raames hinnata operatsiooniriski suurust regulatiivsete kapitalinõuete arvutamise meetodika alusel, kui sealjuures on tagatud piisav riskitundlikkus ja arvestamine individuaalse riskiprofiiliga.
- 17.2. Kui krediidasutus või investeerimisühing on saanud Finantsinspeksioonilt loa kasutada regulatiivsete kapitalinõuete arvutamisel operatsiooniriski arenenud mõõtmismudelite meetodit, võib ICAAP-i raames kasutada samu mudeleid ning hinnata tegelikku kapitalivajadust operatsiooniriski katmiseks regulatiivse kapitalinõude alusel.
- 17.3. Kui krediidasutus või investeerimisühing kasutab regulatiivse operatsiooniriski kapitalinõude arvutamisel operatsiooniriski baasmeetodit või standardmeetodit, võib ICAAP-i raames lähtuda operatsiooniriski arenenud mõõtmismudelite meetodi põhimõtetest ilma selleks vastavat luba omamata.

Finantsinspeksioon

- 17.4. Krediidiasutus või investeerimisühing võib ICAAP-i raames lähtuda teistsugusest operatsiooniriski definitsioonist kui regulatiivse kapitalinõude arvutamisel, kui ICAAP-i raames arvestatakse kõiki olulisi riske.
- 17.5. Krediidiasutus või investeerimisühing peab operatsiooniriski katmiseks vajamineva kapitalivajaduse hindamisel analüüsima oma operatsiooniriski kahjujuhtumite, intsidentide ja kohtuhagide statistikat, s.t. esinemise sagedust ja kahju suurust, ning arvestama oma äritegevuses ja väliskeskkonnas toimuda võivate muutuste mõju operatsiooniriski katmiseks vajalikule kapitalile.
- 17.6. ICAAP-i raames on operatsiooniriski hindamisel soovitatav kasutada stsenaariumianalüüsi ning hinnata potentsiaalseid kahjusid ja nende esinemise tõenäosust kvantitatiivselt.

18. Muude riskide hindamine

- 18.1. Krediidiasutus või investeerimisühing peab hindama kõikide oluliste riskide, sealhulgas olemuselt kvalitatiivsete riskide, suurust.
- 18.2. Ka kvalitatiivsete riskide hindamise meetodite kasutamise korral peavad kõik riskid olema adekvaatselt kapitaliga kaetud.
- 18.3. Krediidiasutus või investeerimisühing peab muudest riskidest hindama vähemalt strateegilise riski ja reputatsiooniriski suurust.
- 18.4. Krediidiasutus või investeerimisühing peab strateegilise riski ja reputatsiooniriski suuruse hindamisel kasutama stsenaariumianalüüsi.
- 18.5. Kui krediidiasutus või investeerimisühing ei suuda hinnata strateegilise riski või reputatsiooniriski suurust kvantitatiivselt ja kasutab ainult kvalitatiivseid meetodeid, peab ta suutma Finantsinspeksioonile tõendada, et vastavad riskid on kapitaliga adekvaatselt kaetud.
- 18.6. Krediidiasutus või investeerimisühing peab hindama tegevuskeskkonna muutumise mõju stressitestimise, tundlikkuse analüüsi või stsenaariumianalüüsi baasil.

19. Õkonoomilise kapitali mudelite kasutamine riskide hindamisel

- 19.1. Kvantitatiivselt hinnatavate riskide puhul on kõige arenenumateks ja riskitundlikumateks meetoditeks statistilised meetodid, sealhulgas ökonoomilise kapitali mudelid.
- 19.2. Krediidiasutus või investeerimisühing ei ole kohustatud ICAAP-i raames rakendama ökonoomilise kapitali mudeleid.
- 19.3. Õkonoomilise kapitali mudeli rakendamisel peab krediidiasutus või investeerimisühing arvestama turupraktikas kujunenud heade tavadega ja sisemudelitele regulatiivselt kehtestatud kvalitatiivsete üldnõuetega.
- 19.4. Õkonoomilise kapitali mudeli rakendamisel ICAAP-i raames peab olema tagatud statistiline usaldusväärsus.
- 19.5. Kui krediidiasutus või investeerimisühing rakendab ICAAP-i raames ökonoomilise kapitali mudelit, peab see olema tihedalt integreeritud tema igapäevasesse riskijuhtimise protsessi.

Finantsinspeksioon

- 19.6. Ökonoomilise kapitali mudeli rakendamisel peab krediidasutus või investeerimisühing selgelt määratlema mudeli kasutamise ulatuse ja rolli ICAAP-i raames.
- 19.7. Kõik ökonoomilise kapitali mudelis kasutatavad sisendandmed, definitsioonid ja eeldused peavad olema dokumenteeritud.
- 19.8. Krediidasutus või investeerimisühing peab ökonoomilise kapitali mudeli rakendamisel võtma arvesse mudelite järgmisi nõrkusi:
  - 1) mineviku kogemus ei pruugi olla hea tuleviku ennustaja;
  - 2) kõrge usaldusnivoo saavutamine on üldjuhul raske;
  - 3) mudelid ei ole tihti piisavalt läbipaistvad;
  - 4) mudelid on tundlikud sisendandmete kvaliteedi suhtes;
  - 5) mudelid on tundlikud tehtud eelduste suhtes;
  - 6) mudelite alusandmed pärinevad üldjuhul tõenäosusjaotuse keskaiga lähedalt, mitte aga tõenäosusjaotuse äärealadelt;
  - 7) tõenäosusjaotuse äärealade andmete käitumine erineb tõenäosusjaotuse keskaiga andmete käitumisest;
  - 8) korrelatsioone on empiiriliselt raske mõõta.

20. Stressitestimine

- 20.1. ICAAP/ILAAP raames on stressitestimine, tundlikkuse analüüs ja stsenaariumianalüüs ettevaatavateks meetoditeks erinevate tegurite mõju hindamisel krediidasutuse või investeerimisühingu kapitali- ja likviidsuse vajadusele.
- 20.2. Krediidasutus või investeerimisühing peab ICAAP/ILAAP raames juurutama stressitestimise protseduuri, et hinnata ettevaatavalt tegevuskeskkonna tegurite negatiivse muutumise mõju oma riskiprofiilile ja kapitali- ning likviidsuse vajadusele.
- 20.3. Stressitestimise eesmärk on hinnata tavapärastest või eeldatavatest tegevuskeskkonna tingimustest erinevate tingimuste mõju, mis võivad kaasa tuua riskide ja kapitali- ning likviidsuse vajaduse olulise alahindamise.
- 20.4. Oluliste riskide osas peab krediidasutus või investeerimisühing stressitestimist läbi viima vähemalt üks kord aastas sh likviidsusriski stressiteste tuleb teha vähemalt kord poolaastas.
- 20.5. Stressitestimine peab soovitatavalt hõlmama krediidiriski, pangaportfelli intressiriski ja likviidsusriski.
- 20.6. Stressitestimise meetodika ja tulemused peavad olema täies ulatuses dokumenteeritud.
- 20.7. Stressitestimise tulemustest tuleb informeerida krediidasutuse või investeerimisühingu juhatust.
- 20.8. Stressitestimise stsenaariumid peavad hõlmama kõiki riske, mida krediidasutus või investeerimisühing on identifitseerinud olulise riskina, ja nende võimalikku koosmõju.
- 20.9. Stressitestimise stsenaariumid peavad lähtuma krediidasutuse või investeerimisühingu riskiisust.

Finantsinspeksioon

- 20.10. Stressitestimise stsenaariumid peavad kajastama erandlikke, kuid võimalikke sündmusi.
- 20.11. Stressitestimise stsenaariumid võivad põhineda ajaloolistel stsenaariumitel, kuid peavad hõlmama ka hüpoteetilisi stsenaariume ning Finantsinspeksiooni soovitusliku juhendi „Nõuded likviidsusriski juhtimisele“ toodud likviidsusriski stsenaariume.
- 20.12. Stressitestimise stsenaariumid peavad arvestama makroökonomilise keskkonna mõju, sealhulgas majandustsükli faasi muutmist.
- 20.13. Stressitestimise stsenaariumid peavad hõlmama tegevuskeskkonna tegurite muutmise erinevat tõsiduse astet ja tõenäosust.
- 20.14. Stressitestimise stsenaariumid peavad hindama strateegiliste otsuste mõju.
- 20.15. Stressitestimine peab hõlmama krediidasutuse või investeerimisühingu tulude võimaliku muutumise analüüsi.
- 20.16. Stressitestimise stsenaariumid ei tohi arvesse võtta riskide negatiivse korrelatsiooni mõju.
- 20.17. Krediidasutus või investeerimisühing peab võtma arvesse oma teiste riskide stressitestimise tulemusi ja nende tulemuste mõju likviidsusele.
- 20.18. Krediidasutus või investeerimisühing peab võtma likviidsusriski stressitestimise tulemusi arvesse likviidsusriski strateegia, poliitikate ja protseduuride ülevaatamisel.
- 20.19. Krediidasutus või investeerimisühing peab suutma Finantsinspeksioonile stressitestimise stsenaariumite valikut põhjendada.
- 20.20. Kui krediidasutus või investeerimisühing kasutab mõne riski hindamisel ökonomilise kapitali mudelit või muid statistilisi meetodeid, tuleb stressitestimise raames hinnata mudeli eelduste mõju riski ja kapitalivajadusele hinnangutele.
- 20.21. Stressitestimine on eriti oluline kvantitatiivselt raskesti hinnatavate riskide puhul või juhul, kui kvantitatiivsel hindamisel kasutatavad mudelid põhinevad statistiliselt ebapiisavatel andmetel.
- 20.22. Kui krediidasutus või investeerimisühing on konsolideerimisgrupi emaettevõtja, peab stressitestimist läbi viima ka konsolideeritud baasil.

21. Riskide agregeerimine

- 21.1. ICAAP-i raames peab krediidasutus või investeerimisühing hindama oma riskiprofiili agregeeritud riskide baasil.
- 21.2. Kui krediidasutus või investeerimisühing on konsolideerimisgrupi emaettevõtja, peab ta rakendama riskide agregeerimise meetodikat, mis hõlmab kogu konsolideerimisgruppi.
- 21.3. Krediidasutus või investeerimisühing peab ICAAP-i raames kasutatava riskide agregeerimise meetodika dokumenteerima.
- 21.4. Regulaatiivsetel kapitalinõuetel põhineva agregeerimise puhul lähtub krediidasutus või investeerimisühing regulaatiivsetest kapitalinõuetest ning liidab neile täiendava kapitalipuhvri regulaatiivsete kapitalinõuete arvutamise raames alahinnatud riskide ja regulaatiivsete kapitalinõuetega katmata riskide katteks.

Finantsinspeksioon

- 21.5. Regulaatiivsetel kapitalinõuetel mittepõhineva agregeerimise puhul hindab krediidasutus või investeerimisühing erinevaid riske erinevate meetodite alusel ning seejärel summeerib riskide lõikes leitud kapitalivajadused.
- 21.6. Riskide, mille hindamisel on kasutatud statistilisi mudeleid, agregeerimisel peab krediidasutus või investeerimisühing võrreldavuse tagamiseks kasutama sama usaldusnivood ja prognoosiperioodi.
- 21.7. Statistilistel mudelitel põhinevate hinnangute agregeerimisel võib krediidasutus või investeerimisühing arvesse võtta riskipositsioonide vahelisi korrelatsioone.
- 21.8. Krediidasutus või investeerimisühing võib statistiliste mudelite kasutamise puhul arvestada riskide agregeerimisel riskide vahelist diversifitseerimise efekti.
- 21.9. Korrelatsioonide hindamisel võib krediidasutus või investeerimisühing lähtuda ajaloolistest vaatlustulemustest, konservatiivsetest hinnangutest või makromajanduslikest andmetest.
- 21.10. Krediidasutus või investeerimisühing peab suutma täielikust positiivsest korrelatsioonist madalamate korrelatsioonide kasutamist Finantsinspeksioonile põhjendada.
- 21.11. Negatiivsete korrelatsioonide kasutamine riskide agregeerimisel ei ole lubatud.
- 21.12. Krediidasutus või investeerimisühing peab võtma arvesse seaduspärasust, et korrelatsioonid majandustsükli langusperioodil suurenevad.
- 21.13. Krediidasutus või investeerimisühing võib riskide hindamise statistiliste mudelite rakendamise korral kasutada riskide agregeerimisel simulatsioonipõhiseid meetodeid või koopulaid.

22. Kapitali koosseis

- 22.1. Krediidasutus või investeerimisühing peab määratlema, milliseid instrumente käsitleb ta ICAAP-i raames kapitalina. Vastav määratlus peab olema dokumenteeritud.
- 22.2. ICAAP-i raames on soovitatav kapitalina käsitleda regulaatiivseid omavahendeid.
- 22.3. Kui krediidasutus või investeerimisühing käsitleb ICAAP-i raames kapitalina muid instrumente kui regulaatiivsete omavahendite koosseisu kuuluvaid instrumente, peavad need instrumendid olema oma kahjude katmise võimelt võrreldavad regulaatiivsete omavahendite hulka kuuluvate instrumentidega.
- 22.4. Kui krediidasutus või investeerimisühing käsitleb ICAAP-i raames kapitalina muid instrumente kui regulaatiivsete omavahendite koosseisu kuuluvaid instrumente, peab ta seda suutma Finantsinspeksioonile põhjendada.
- 22.5. Krediidasutus või investeerimisühing peab arvesse võtma erinevat tüüpi kapitali instrumentide sobivust erinevate riskide maandamiseks.
- 22.6. Krediidasutus või investeerimisühing peab arvesse võtma erinevat tüüpi kapitali instrumentide kättesaadavust, likviidsust ja regulaatiivset käsitlust.

23. Kapitali planeerimine

- 23.1. Krediidasutusel või investeerimisühingul peab olema strateegia soovitava kapitaliseerituse taseme säilitamiseks.
- 23.2. Krediidasutus või investeerimisühing peab määratlema minimaalse kapitaliseerituse taseme oma jätkusuutlikuks tegutsemiseks.
- 23.3. Krediidasutus või investeerimisühing peab määratlema meetodid soovitava kapitaliseerituse taseme säilitamiseks, arvestades muu hulgas planeeritavat laenu- või kauplemisportfelli kasvu, kapitali hankimise allikaid, dividendipoliitikat ning võimalikku regulatiivsete kapitalinõuete varieerumist protsüklilisuse tõttu.
- 23.4. Kapitali planeerimine peab lähtuma krediidasutuse või investeerimisühingu poolt määratletud riskiisust ja strateegilistest plaanidest.
- 23.5. Kapitali planeerimise käigus peab krediidasutus või investeerimisühing selgelt defineerima hetke kapitalivajaduse, oodatava kapitalivajaduse, soovitava kapitaliseerituse taseme ja täiendava kapitali hankimise allikad.
- 23.6. Krediidasutusel või investeerimisühingul peab olema heakskiidetud kapitaliplaan, mis määratleb kapitali planeerimise alused ja selle eest vastutavad isikud.
- 23.7. Kapitaliplaan peab ettevaatavalt hõlmama vähemalt kahte järgnevat aastat.
- 23.8. Krediidasutus või investeerimisühing peab kapitali planeerimisel võtma arvesse majanduskeskkonna tsüklilisust.
- 23.9. Krediidasutus või investeerimisühing peab arvestama võimalike takistustega kapitali hankimisel.
- 23.10. Krediidasutus või investeerimisühing peab kapitaliplaani vähemalt üks kord aastas üle vaatama ja vajadusel ajakohastama.
- 23.11. Krediidasutus või investeerimisühingu strateegiliste plaanide muutudes tuleb kapitaliplaani koheselt ajakohastada.

24. Kapitali allokeerimine

- 24.1. Krediidasutus või investeerimisühing peab riskipõhiseks kapitali allokeerimiseks määrama kõikidele riskidele riskilimiidid.
- 24.2. Krediidasutus või investeerimisühing ei tohi kapitali allokeerida erinevate riskide vahel 100% ulatuses, vaid osa kapitalist tuleb säilitada üldise kapitalipuhvrina.
- 24.3. Krediidasutus või investeerimisühing peab kapitali allokeerima erinevate üksuste vahel üksustele riskilimiitide seadmisega.
- 24.4. Krediidasutus või investeerimisühing peab määrama riskilimiidi sellele üksusele, kes oma igapäevases tegevuses riski võtab.
- 24.5. Operatsiooniriski, strateegilise riski ja reputatsiooniriski katmiseks ettenähtud kapitali ei pea allokeerima üksuste vahel.

Finantsinspeksioon

- 24.6. Lisaks üksustele limiitide määramisele peab krediidasutus või investeerimisühing määrama ka struktuursed riskilimiidid (nt laenud teatud riiki või investeringud teatud välisvaluutasse) ja mahulised riskilimiidid.

25. Sisemine kapitali ja likviidsuse adekvaatus

- 25.1. Sisemise kapitali adekvaatsuse taseme hindamiseks peab krediidasutus või investeerimisühing võrdlema agregeeritud riske oma kapitaliga.
- 25.2. Krediidasutus või investeerimisühing peab määratlema soovitava riskide kapitaliga kaetuse taseme ehk kapitalipuhvri.
- 25.3. Krediidasutuse või investeerimisühingu ICAAP-i peab lisaks riskide katmisele kapitaliga võtma arvesse ka täiendavat kapitalivajadust, mis tuleneb muu hulgas soovitavast välisreitingust ja strateegilistest plaanidest.
- 25.4. Kui sisemine kapitali adekvaatsuse hinnang agregeeritud riskide suurusele on kõrgem regulatiivsetest kapitalinõuetest, peab krediidasutus või investeerimisühing hoidma kapitali vähemalt sisemise kapitali adekvaatsuse hinnangu ulatuses.
- 25.5. Kui sisemise kapitali adekvaatsuse hinnang agregeeritud riskide suurusele on madalam regulatiivsetest kapitalinõuetest, peab krediidasutus või investeerimisühing hoidma kapitali vähemalt regulatiivsete kapitalinõuete ulatuses.
- 25.6. Kui ICAAP-i raames leitud hinnang agregeeritud riskide suurusele on erinev regulatiivsetest kapitalinõuetest, peab krediidasutus või investeerimisühing suutma seda Finantsinspeksioonile põhjendada. Võimalikud põhjused hinnangute erinevuseks on muu hulgas järgmised:
- 1) krediidasutuse või investeerimisühingu keskmisest väiksem või suurem riskiisu;
  - 2) regulatiivsetest definitsioonidest erinevate definitsioonide kasutamine;
  - 3) erinevad eeldused riski siseste või riskidevaheliste korrelatsioonide osas.
- 25.7. Krediidasutus või investeerimisühing peab tagama igal ajahetkel piisava likviidsuse sh piisava suuruse ja kvaliteediga likviidsuspuhvid toimetulekuks ootamatus likviidsuskriisi olukorras.
- 25.8. Krediidasutus või investeerimisühing peab kehtestama sisemised likviidsusriski limiidid, mis võtavad arvesse tema tegevuse iseloomu ja tegevuskeskkonda.
- 25.9. Likviidsusriski mõõtmisel kasutatavad hindamismeetodid ja mõõdikud peavad võimaldama analüüsida krediidasutuse või investeerimisühingu varade, kohustuste ja bilansiväliste positsioonide struktuuri ning prognoositavaid tulevasi rahavooge erinevate turutingimuste ja stressistsenaariumite juures.
- 25.10. Krediidasutusel või investeerimisühingul peab olema likviidseid varasid, mille väärtuse summa katab likviidsete vahendite väljavoolu miinus likviidsete varade sissevoolu stressiolukorras, tagamaks et krediidasutus või investeerimisühing säilitab likviidsuspuhvide tasemed, mis on piisavad selleks, et toime tulla mis tahes ajal ja mis tahes võimalike tasakaalustamatustega likviidsete vahendite sissevoolu ja väljavoolu vahel pingelistes stressiolukordades 30-päevase perioodi jooksul.
- 25.11. Krediidasutus või investeerimisühing tagab, et pikaajalised kohustused oleksid nii tava- kui ka stressiolukorras erinevate stabiilse finantseerimise instrumentidega asjakohaselt täidetud.

Finantsinspeksioon

- 25.12. Krediidiasutus või investeerimisühing peab määratlema likviidsusriski kasvava trendi ja likviidsuskriisi ennetavaks tuvastamiseks likviidsusriski varajase hoiatuse indikaatorid ning neid pidevalt jälgima.
- 25.13. Krediidiasutus peab pidevalt hindama ja jälgima peamisi tegureid, mis võivad mõjutada tema võimet kaasata operatiivselt ressursi ning tagama finantseerimisallikate piisava hajutatuse.
- 25.14. Krediidiasutus peab likviidsusriski juhtimise ühe osana juhtima aktiivselt oma tagatiskõlbulikke varasid, mis võimaldavad vajadusel kaasata täiendavat ressursi.
- 25.15. Sisemine kapitali ja likviidsuse adekvaatsuse hinnangud ning nende aluseks olevad meetodid ja eeldused peavad olema dokumenteeritud.
- 25.16. Krediidiasutus või investeerimisühing peab analüüsima, millises ulatuses on iga oluline risk maandatav kapitaliga ning milliseid muid meetodeid ja protseduure tuleb riski kontrollimiseks rakendada.
- 25.17. Krediidiasutusel või investeerimisühingul peab olema määratletud strateegia ja protseduurid riski vähendamiseks või kapitali suurendamiseks olukorras, kui sisemine kapitali adekvaatsuse hinnang langeb soovitavast tasemest allapoole.
- 25.18. Krediidiasutusel või investeerimisühingul peab olema likviidsuse talitluspidevuse plaan, mis määratleb tegevused ja meetmed, mida krediidiasutus või investeerimisühing kavatses rakendada likviidsuskriisi olukorras. Likviidsusriski stressitestimise tulemused peavad olema oluliseks sisendiks krediidiasutuse või investeerimisühingu likviidsuse talitluspidevuse plaanide väljatöötamisel.

26. ICAAP/ILAAP ülevaatamine ja ajakohastamine

- 26.1. ICAAP/ILAAP sobivust krediidiasutuse või investeerimisühingu riskiprofiiliga tuleb vähemalt üks kord aastas üle vaadata ja vajadusel ajakohastada.
- 26.2. Kõik krediidiasutuse või investeerimisühingu tegevuses ilmnevad uued riskid tuleb identifitseerida ja kaasata ICAAP/ILAAP-i.
- 26.3. ICAAP-i raames kasutatavate meetodite ja protseduuride usaldusväarsust ja asjakohasust peab perioodiliselt üle vaatama krediidiasutuse või investeerimisühingu siseaudit või muu samaväärne sõltumatu osapool.
- 26.4. Krediidiasutuse või investeerimisühingu strateegiliste eesmärkide, äriplaani, tegevuskeskkonna või muude ICAAP/ILAAP-i mõjutavate tegurite muutumisel tuleb kasutatavad meetodid ja protseduurid üle vaadata ning vajadusel ajakohastada.

27. Tegevuse või funktsiooni edasiandmine

- 27.1. ICAAP/ILAAP-i ei tohi tervikuna teostamiseks edasi anda kolmandale isikule, sealhulgas samasse konsolideerimisgruppi kuuluvale ettevõtjale.
- 27.2. ICAAP/ILAAP tegevustele ja funktsioonidele, mis on edasi antud kolmandale isikule, kehtivad samaväärsed nõuded kui ülejäänud ICAAP/ILAAP tegevustele ja funktsioonidele.
- 27.3. Finantsinspeksioonil peab olema võimalik kolmanda isiku üle, kellele on edasi antud ICAAP/ILAAP tegevus või funktsioon, teostada samaväärset kontrolli edasiantud tegevuse või funktsiooni osas kui krediidiasutuse või investeerimisühingu enda üle.

Finantsinspeksioon

- 27.4. ICAAP/ILAAP tegevuse või funktsiooni edasiandmine kolmandale isikule ei vähenda krediidasutuse või investeerimisühingu juhtkonna vastutuse ulatust.
- 27.5. ICAAP/ILAAP tegevuse või funktsiooni edasiandmisel kolmandale isikule peab olema tagatud krediidasutuse või investeerimisühingu juurdepääs kogu asjakohasele informatsioonile.
- 27.6. Krediidasutus või investeerimisühing peab arvesse võtma ICAAP/ILAAP tegevuse või funktsiooni edasiandmisest tulenevaid täiendavaid riske.
- 27.7. ICAAP/ILAAP tegevuse või funktsiooni edasiandmiseks kolmandale isikule peab olema vormistatud kirjaliku lepinguna.
- 27.8. Vastutuse jagunemine krediidasutuse või investeerimisühingu ning kolmanda osapoole vahel ICAAP/ILAAP tegevuse või funktsiooni toimimise osas peab olema kirjalikult vormistatud. Vajadusel tuleb kolmanda isikuga sõlmida teenustasemeleping.

28. Nõuded dokumentatsioonile

- 28.1. ICAAP/ILAAP alusdokumendiks on krediidasutuse või investeerimisühingu riskistrateegia, mis kirjeldab muu hulgas riskipoliitika, riskiisu, tegelikku ja soovitatavat riskiprofiili ning riskijuhtimise organisatsiooni ja põhimõtteid.
- 28.2. ICAAP/ILAAP toimimine peab olema täies ulatuses dokumenteeritud.
- 28.3. Kõik ICAAP/ILAAP raames kasutatavad meetodid ja protseduurid peavad olema dokumenteeritud.
- 28.4. ICAAP/ILAAP raames kasutatavaid meetodeid ja protseduure kajastav dokumentatsioon peab muu hulgas kirjeldama riskijuhtimise protsessi ja selle raames rakendatavaid infotehnoloogilisi süsteeme, riskide sisemisi definitsioone, riskide hindamise meetodeid ja selle käigus tehtud eeldusi.
- 28.5. ICAAP/ILAAP kajastavaid dokumente peab koostama ja säilitama süstemaatiliselt.
- 28.6. ICAAP/ILAAP kajastavaid dokumente peab muudatuste ilmnemisel meetodites või protseduurides koheselt ajakohastama.

29. Sisemine raporteerimine

- 29.1. Krediidasutuse või investeerimisühingu juhatust peab sisemise kapitali ja likviidsuse adekvaatsuse hinnangust perioodiliselt informeerima.
- 29.2. Krediidasutuse või investeerimisühingu juhatusele informatsiooni edastamiseks peab olema kehtestatud regulaarse raporti vorm.
- 29.3. ICAAP/ILAAP kohta informatsiooni edastamine juhatusele võib toimuda üldise riskiraporteerimise raames.
- 29.4. Raport peab sisaldama selget, sihtgrupile arusaadavat ja täpset informatsiooni.
- 29.5. Raporteerimine peab toimuma nii *ex ante* (otsuste tegemiseks) kui *ex post* (järelhinnangu andmiseks) ning vajadusel ka *ad hoc* (erakorraliste asjaolude ilmnemisel).

- 29.6. ICAAP/ILAAP kohta tuleb perioodiliselt dokumenteerida ja edastada asjassepuutuvatele isikutele kogu asjakohane teave, sealhulgas järgmine informatsioon:
- 1) riskide suurus agregeeritult ja riskide lõikes;
  - 2) muudatused riskiprofiilis võrreldes eelneva perioodiga;
  - 3) riskide katmiseks olemasolev kapital;
  - 4) sisemine kapitali adekvaatsuse tase;
  - 5) regulatiivne kapitali adekvaatsuse tase;
  - 6) sisemine likviidsuskatte tase;
  - 7) sisemine stabiilse finantseerimise tase;
  - 8) muude sisemiste likviidsussuhtarvude ja indikaatorite tase ning limiidid;
  - 9) üksuste riskilimiidid ja nende kasutamine;
  - 10) struktuursed ja mahulised riskilimiidid ning nende kasutamine;
  - 11) riskilimiitide ületamised;
  - 12) tegevusettepanekud tulenevalt limiitide ületamisest;
  - 13) stressitestide ja stsenaariumianalüüside tulemused.

30. Ülevaate andmine Finantsinspeksioonile

- 30.1. Finantsinspeksioonil on õigus tutvuda igal ajahetkel krediidasutuse või investeerimisühingu ICAAP-iga ja/või ILAAP-iga.
- 30.2. Krediidasutus või investeerimisühing peab üks kord aastas esitama oma ICAAP-i ja ILAAP-i rakendamise ning väljundite kohta Finantsinspeksioonile kirjaliku ülevaate.
- 30.3. Finantsinspeksioonile ICAAP-i ja ILAAP-i kohta esitatav ülevaade peab muuhulgas sisaldama järgmist informatsiooni:
- 1) riskistrateegia ja riskiisu riskide lõikes;
  - 2) soovitatav riskiprofiil;
  - 3) tegelik riskiprofiil ja selle võimalik muutumine;
  - 4) riskide definitsioonid;
  - 5) identifitseeritud riskide loetelu;
  - 6) riskide hindamise meetodite kirjeldus riskide lõikes;
  - 7) hinnang riski suurusele ning kapitalivajadus riskide lõikes;
  - 8) hinnang agregeeritud riskide suurusele;
  - 9) riskide agregeerimise meetoodika kirjeldus;
  - 10) stressitestide, stsenaariumianalüüside ja tundlikkuse analüüside meetoodika ning tulemuste kirjeldus;
  - 11) ülevaade kapitali koosseisust ja kapitali planeerimisest;

Finantsinspeksioon

- 12) ülevaade likviidsuspuhvrite koosseisust ja finantseerimiskavast;
- 13) riskilimiidid ja nende kasutamine kapitali allokeerimisel;
- 14) likviidsusriski limiidid ja eelhoiatuse indikaatorid ning nende kasutamine võimaliku likviidsuspuudujäägi tekkimise tuvastamiseks erinevate tähtjavahemike ja valuutade lõikes;
- 15) soovitatav kapitali adekvaatsuse tase;
- 16) soovitatav likviidsuskatte ja stabiilse finantseerimise suhtarvude tase;
- 17) ICAAP-i ja ILAAP-i tulemuse võrdlus regulatiivsete kapitalinõuetega ja erinevuste põhjendus;
- 18) ICAAP-i ja ILAAP-i osas rakendatavad sisekontrollimehhanismid;
- 19) ICAAP-i ja ILAAP-i baasil tehtud juhtimisotsused;
- 20) ICAAP-i ja ILAAP-i sõltumatu ülevaatamise tulemused;
- 21) ICAAP-i ja ILAAP-i planeeritavad muudatused.

30.4. Finantsinspeksioonile tuleb esitada lisaks punktis 30.3 ICAAP-i ja ILAAP-i kohta esitatavale ülevaatele punktides 30.5-30.20 toodud informatsioon, kui seda ei ole juba esitatud ICAAP-i ja ILAAP-i ülevaates. Informatsioon tuleb esitada koos kaaskirjaga, kus on välja toodud esitatava informatsiooni kohta käesolevas suunises toodud viitenumber, viide kus on käsitletud teemat ICAAP-i ja ILAAP-i ülevaates, esitatava dokumendi nimi, esitatava dokumendi viimase ülevaatamise kuupäev ja viide konkreetsele kohale dokumendis, kus informatsioon sisaldub.

30.5. Finantsinspeksioonile ICAAP-i ja ILAAP-i kohta esitatav tavapärane teave peab muu hulgas sisaldama järgmist informatsiooni:

30.5.1 Ärimudelit ja strateegiat käsitlev teave

30.5.1.1 Krediidiasutus või investeerimisühing peab ärimudeli ja strateegia puhul esitama järgmist teavet:

a. praeguse ärimudeli kirjeldus, sh põhiäriiliinid, turud, geograafilised tunnused, tütarettevõtjad ja tooted, millega krediidiasutus või investeerimisühing tegeleb;

b. põhiäriiliinide, turgude ja tütarettevõtjate jaoks eraldatud peamiste tulu- ja kulutegurite kirjeldus.

30.5.1.2 Krediidiasutus või investeerimisühing peab tulevikku suunatud strateegia puhul esitama järgmist teavet:

a. kirjeldus krediidiasutuse või investeerimisühingu kavandatud muudatuste kohta praeguses ärimudelis ning ärimudeli aluseks olevates tegevustes (sh teave rakenduslike muudatuste (nt IT-taristu) või juhtimisküsimuste kohta);

b. peamiste finantsnäitajate prognoosid kõigi põhiäriiliinide, turgude ja tütarettevõtjate jaoks;

c. kirjeldus selle kohta, kuidas äristrateegia ning ICAAP/ILAAP on omavahel seotud.

30.5.2 Riskijuhtimise ja -haldamise raamistikku käsitlev teave

30.5.2.1 Krediidiasutus või investeerimisühing peab riskijuhtimise ülesehituse ja haldamise ning kontrolliraamistiku puhul esitama järgmist teavet:

- a. üldise juhtimiskorralduse kirjeldus, sealhulgas riskijuhtimise ja kontrolli korraldamisega seotud ülesanded ja vastutused (sh juhtorgani tasandil ning kontserni kõrgema juhtkonna tasandil), mis hõlmab järgmist:
  - i. riskide võtmine, riskijuhtimine ning riskikontroll üldiselt;
  - ii. ICAAP/ILAAP ning nende põhikomponendid, hõlmates muu hulgas ka riski tuvastamist, riski mõõtmist, stressitestimist, kapitali ja likviidsuse planeerimist, piirangute struktuuri, piirangute rikkumist, eskalatsioonimenetlusi jne;
- b. kirjeldus aruandlusahelate kohta ning juhtorganile esitatava korrapärase, riskijuhtimist ja riskikontrollimist hõlmava aruandluse sagedus;
- c. kirjeldus riski mõõtmise ja seire ning tegeliku riskide võtmise vahelise koostoime kohta (s.o piirangute seadmine, seire, vastuoludega tegelemine jne);
- d. kirjeldus selliste protsesside ja korralduste kohta, millega tagatakse, et krediidiasutusel või investeerimisühingul on oluliste riskide ja nende arengu jaoks tugev ja ühtne raamistik, sealhulgas 1) kapitali- ja likviidsusjuhtimise koostoime ja integreerimine, sh koostoime ICAAP-i ja ILAAP-i vahel; 2) koostoime mitmete riskikategooriate ja kogu krediidiasutust või investeerimisühingut hõlmava riskijuhtimise vahel; 3) ICAAP-i ja ILAAP-i integreerimine riskijuhtimisse ning üldisesse krediidiasutuse või investeerimisühingu juhtimisse, sh hinna ja tulemuslikkuse juhtimisse;
- e. kui on asjakohane, kirjeldus kontsernisisesete ülesannete jaotamise kohta, riskijuhtimisega seotud institutsionaalse kaitsekava või koostöövõrgustiku kohta.

30.5.3 Riskivalmiduse raamistikku käsitlev teave

30.5.3.1 Krediidiasutus või investeerimisühing peab riskivalmiduse raamistiku puhul esitama järgmist teavet:

- a. kirjeldus krediidiasutuse või investeerimisühingu strateegia ja ärimudeli vastavuse kohta riskivalmiduse raamistikule;
- b. kirjeldus protsessi ja juhtimiskorra, sh kõrgema juhtkonna ja juhtorgani ülesannete ja vastutusalade kohta, võttes arvesse riskivalmiduse raamistiku koostamist ja rakendamist;
- c. selliste oluliste riskide tuvastamist käsitlev teave, millega krediidiasutus või investeerimisühing kokku puutub või võib kokku puutuda;
- d. kirjeldus tuvastatud oluliste riskide jaoks määratud riskivalmiduse/-taluvuse tasemete kohta, samuti selliste lävede ja piirangute ajakohasuse säilitamise ajavahemiku ning kasutatava protsessi kohta;
- e. kirjeldus kontsernisisesest (ning näiteks põhiäriühikute, turgude ja tütarettevõtjate jaoks) piirangute seadmise raamistiku kohta;
- f. kirjeldus riskivalmiduse riskijuhtimisse ja üldisesse juhtimisse integreerimise ja nendes kasutamise kohta, sh seosed äristrateegia, riskistrateegia, ICAAP-i ja ILAAP-iga, hõlmates ka kapitali ja likviidsuse planeerimist.

30.5.4 Stressitestimise raamistikku ja programmi käsitlev teave

Finantsinspeksioon

30.5.4.1 Krediidiasutus või investeerimisühing peab testimise raamistike ja programmide puhul esitama järgmist teavet:

- a. üldine kirjeldus krediidiasutuse või investeerimisühingu stressitestimise programmi kohta, hõlmates muu hulgas tehtavate stressitestide liike, nende sagedust, meetoodilisi üksikasju ja kasutatud mudeleid, mitmeid eeldusi ning asjakohaste andmete taristut;
- b. kirjeldus stressitestide programmi ning eelkõige selliste stressitestide juhtimiskorra kohta, mida kasutati ICAAP/ILAAP eesmärkidel;
- c. maksevõime ja likviidsuse stressitestide, eelkõige ICAAP/ILAAP-ile omaste stressitestide koostoime (integreerumise) kirjeldus ning vastupidiste stressitestide roll;
- d. kirjeldus stressitestimise kasutusviiside ja nende integreerimise kohta riskijuhtimise ja-kontrolli raamistikku.

30.5.5 Riskiandmeid, andmete koondamist ja IT-süsteeme käsitlev teave

30.5.5.1 Krediidiasutus või investeerimisühing peab riskiandmete, andmete koondamise ja IT-süsteemide puhul esitama järgmist teavet:

- a. krediidiasutuse või investeerimisühingu mitmel tasandil riskide andmete kogumise, säilitamise ja koondamise raamistiku ja protsessi kirjeldus, mis hõlmab ka andmevoogu tütarettevõtjalt kontserni;
- b. ICAAP/ILAAP jaoks kasutatavate riskiandmete andmevoo ja andmestruktuuri kirjeldus;
- c. ICAAP/ILAAP eesmärgil kasutatavate riskiandmete andmekontrollide kirjeldus;
- d. ICAAP/ILAAP jaoks kasutatavate riskiandmete kogumiseks, säilitamiseks ja koondamiseks kasutatavate IT-süsteemide kirjeldus.

30.6. Finantsinspeksioonile esitav ICAAP-i üldist raamistikku käsitlev teave peab muu hulgas sisaldama järgmist informatsiooni:

30.6.1 Metoodika ja poliitikadokumendid

30.6.1.1 Krediidiasutus või investeerimisühing peab ICAAP-i aluseks olevate üldeesmärkide ja põhieelduste ulatuse puhul esitama järgmist teavet:

- a. ICAAP-i ulatuse kirjeldus, sh ülevaade ja põhjendus minimaalsete omavahendite nõuetega hõlmatud üksuste tegevusulatuse kõrvalekalletest;
- b. kirjeldus riskide tuvastamise (sh riskikontsentratsiooni) käsitluse ning ICAAP-iga hõlmatavates riskikategooriates ja allkategooriates tuvastatud riskide kaasamise, sh riskide olulisuse määramise käsitluse kohta;
- c. ICAAP-i üldeesmärkide ja põhieelduste kirjeldus (nt seos konkreetsete väliste krediidireitingutega), sh kirjeldus selle kohta, kuidas nimetatuga tagatakse kapitali adekvaatsus;
- d. kirjeldus selle kohta, kas ICAAP-is keskendutakse riskide mõjule raamatupidamisandmetele või krediidiasutuse või investeerimisühingu majanduslikule väärtusele või mõlemale;

e. ICAAP-i ajavahemike kirjeldus, sh selgitus võimalike erinevuste kohta riskikategooriate ja kontserni hõlmatavate üksuste vahel.

30.6.2 Asjaajamisdokumendid

30.6.2.1 Krediidiasutus või investeerimisühing peab ICAAP-i aluseks olevate üldeesmärkide ja põhieelduste rakendamise ulatuse tõendamiseks esitama järgmist teavet:

- a. nimekiri ICAAP-iga seotud riskikategooriatest ja allkategooriatest, hõlmates üksikute riskikategooriate määratlust ja ulatust;
- b. selgitus ICAAP-iga seotud riskide ja riskivalmiduse raamistiku vaheliste erinevuste kohta, juhul kui hõlmatavate riskide ulatus on erinev;
- c. kirjeldus ICAAP-ist ning põhieeldustest mis tahes kõrvalekaldumiste kohta, sh kontsernisiseselt ning kontserni üksustes.

30.7. Finantsinspeksioonile esitatav ICAAP-i riski mõõtmist, hindamist ja koondamist käsitlev teave peab muu hulgas sisaldama järgmist informatsiooni:

30.7.1 Metoodika ja poliitikadokumendid

30.7.1.1 Krediidiasutus või investeerimisühing peab ICAAP-i raames kasutatud riski mõõtmise, hindamise ja koondamise meetodite puhul esitama järgmist teavet:

- a. üldine kirjeldus kvantitatiivsete/mõõtmismeetodite põhinäitajate, sh kõigi riskikategooriate ja allkategooriate jaoks kasutatud mõõdetavate näitajate, eelduste ja parameetrite (nt usaldusvahemike, hoidmisaja jne) kohta, mida krediidiasutuse või investeerimisühingu juhtorgan kasutab meetodite ja mudelite kinnitamiseks;
- b. tegelikult kasutatud andmete täpsustus, sh selgitus selle kohta, kuidas kasutatud andmed kajastavad ICAAP-iga hõlmatud kontserni üksuste ulatust, sh aegridade pikkust;
- c. kirjeldus ICAAP-i eesmärkidel kasutatavate kvantitatiivsete/mõõtmismeetodite ja mudelite ning määrusega (EL) nr 575/2013 hõlmatud riskide jaoks minimaalse omakapitali nõuete arvutamiseks kasutatavate meetodite ja mudelite (juhul kui krediidiasutus või investeerimisühing kasutab arendatud mudelit, mille Finantsinspeksioon on heaks kiitnud) peamiste erinevuste kohta. Selliseid kirjeldusi tuleks esitada riskipõhiselt ning need peavad muu hulgas hõlmama teavet Basel I üleminekusätete (määruse (EL) nr 575/2013 artikkel 500) erineva kasutamise, riskiparameetrite erinevate eelduste, usaldusvahemike jne kohta;
- d. kirjeldus üksuste jaoks sisemise kapitali hinnangute koondamise käsitlemise ning hõlmatavate riskikategooriate kohta, sh kirjeldus asutusesiseste ja -vaheliste riskide hajutamise kasu ja/või kontsentratsiooni kohta, kui seda peetakse krediidiasutuse või investeerimisühingu metoodika puhul vajalikuks.

30.7.2 Asjaajamisdokumendid

30.7.2.1 Krediidiasutus või investeerimisühing peab ICAAP-i riski mõõtmise, hindamise ja koondamise meetodite rakendamise tõendamise puhul esitama järgmist teavet:

- a. sisemise kapitali hinnangud, et hõlmata kõiki riskikategooriaid ja allkategooriaid, mis on jaotatud ICAAP-iga seotud riskikategooria ja allkategooria kaupa. Juhul kui

krediidasutus või investeerimisühing kinnitab, et kindlaid ICAAP-iga hõlmatud riskikategooriaid ja allkategoriaid on parem hõlmata pigem kvalitatiivse leevendamise meetmete abil kui sisemise kapitali allokeerimise abil, tuleks seda vastavalt põhjendada;

b. eespool kirjeldatud sisemise kapitali hinnangute arvutuste tulemused riskipõhiselt kõigi ICAAPiga hõlmatud oluliste riskikategoriate ja allkategoriate kohta. Juhul kui kindlaid riskide allkategoriaid peetakse olulisteks, kuid rakendatud arvutusmeetodid ei ole võimaldanud sisemise kapitali hinnangu arvutamist soovitud täpsustasemel ning seetõttu on hinnangud lisatud vastava riskikategooria sisemise kapitali hinnangu osana, peab krediidasutus või investeerimisühing selgitama, kuidas selliseid allkategoriaid tegelikult arvutustesse kaasati (nt mõni riski allkategoria tuvastati olulisena, kuid krediidasutus või investeerimisühing ei ole võimeline sellise riski jaoks tagama sisemise kapitali hinnangut ning hõlmab selle asemel riski peamise riskikategooria kapitalihinnangu osana; sellisel juhul krediidasutus või investeerimisühing selgitab, kuidas risk on kaetud peamise riskikategooria raames);

c. lisaks eespool täpsustatud riskipõhisele teabele võetakse arvesse üksuste sisemise kapitali hinnangute koondamise tulemusi ning riskikategoriaid, sh asutusesiseste ja -väliste riskide hajutamise kasumi ja/või kontsentratsiooni mõjusid, juhul kui neid aspekte on rakendatud meetodikas arvesse võetud.

30.8. Finantsinspeksioonile esitatav ICAAP-i sisemise kapitali ja kapitalipaigutust käsitlev teave peab muu hulgas sisaldama järgmist informatsiooni:

30.8.1 Metoodika ja poliitikadokumendid

30.8.1.1 Krediidasutus või investeerimisühing peab ICAAP-i raames kasutatava sisemise kapitali määratluse ja kapitalipaigutuse puhul esitama järgmist teavet:

- a. sisemise kapitali määratlus, mida kasutatakse ICAAP-i kapitalihinnangute hõlmamiseks, sh kõik kaalutud kapitalielemendid/-vahendid;
- b. kui on asjakohane, kirjeldus sisemise kapitali elementide/vahendite ja regulatiivsete omavahendite peamiste erinevuste kohta;
- c. kui on asjakohane, kirjeldus kontserni üksuste ning põhiäriühingute ja turgude sisemise kapitali allokeerimise jaoks kasutatud metoodika ja eelduste kohta;
- d. järelevalveprotsessi (sisemise kapitali hinnangute ja kapitalipaigutuse võrdluse), sh eskalatsioonimenetluse kirjeldus.

30.8.2 Asjaajamisdokumendid

30.8.2.1 Krediidasutus või investeerimisühing peab sisemise kapitali määratluse täieliku rakendamise tõendamise ja ICAAP-i raames kapitalipaigutuse puhul esitama järgmist teavet:

- a. praegu olemasoleva sisemise kapitali summa, mis on jagatud erinevate arvesse võetud tegurite kaupa;
- b. ICAAP-iga ning (kui see on asjakohane) kontserni üksuste, põhiäriühingute ja turgudega hõlmatud riskide sisemise kapitali allokeerimise tegelik summa;
- c. tegeliku sisemise kapitali kasutatavuse kvantitatiivne võrdlus, mis on seotud ICAAP-i hinnangutel põhineva sisemise kapitali allokeerimisega, mida toetab selliste juhtumite

Finantsinspeksioon

kirjeldus, kus tegelik kapitali kasutatavus on ligilähedane paigutatud kapitaliga või ületab seda.

- 30.9. Finantsinspeksioonile esitatav ICAAP-i kapitali planeerimist käsitlev teave peab muu hulgas sisaldama järgmist informatsiooni:

30.9.1 Metoodika ja poliitikadokumendid

30.9.1.1 Krediidiasutus või investeerimisühing peab kapitali planeerimise puhul esitama järgmist teavet:

- a. kirjeldus kapitali planeerimise üldise ülesehituse kohta, sh arvesse võetud mõõtmised (s.o sisemine ja regulatiivne), ajavahemik, kapitali vahendid, kapitalimeetmed jne;
- b. kapitali planeerimise aluseks olevate põhieelduste kirjeldus.

30.9.2 Asjaajamisdokumendid

30.9.2.1 Krediidiasutus või investeerimisühing peab kapitali planeerimise täieliku rakendamise tõendamise puhul esitama järgmist teavet:

- a. tulevikku suunatud vaade riskide ja kapitali arengu kohta nii seoses sisemise kapitali kui ka regulatiivsete omavahenditega;
- b. kirjeldus kapitali planeerimisest tulenevate praeguste järelduste kohta, näiteks mitmesuguste kapitalivahendite planeeritud väljastamise, teiste kapitalimeetmete (s.o dividendide poliitika) ning bilansis kavandatud muudatuste (s.o portfelliidude müük jne) kohta.

- 30.10. Finantsinspeksioonile esitatav ICAAP-i raames stressitestimist käsitlev teave peab muu hulgas sisaldama järgmist informatsiooni:

30.10.1 Metoodika ja poliitikadokumendid

30.10.1.1 Krediidiasutus või investeerimisühing peab lisaks jaotises 30.5.4 ICAAP-i eesmärkidel rakendatud stressiteste käsitlevale üldteabele (mis hõlmab ka teavet juhtorganile teada antud stsenaariumide raames kapitali planeerimise ja sisemise kapitali allokeerimise kohta) esitama järgmist teavet:

- a. ICAAP-i raames arvesse võetud ebasoodsate stsenaariumide kirjeldus, sh täpsustus stsenaariumi eelduste ning põhiliste makromajanduslike muutujate kohta, kaasa arvatud kirjeldus selle kohta, kuidas vastupidiseid stressiteste on rakendatud kasutatud stsenaariumide tõsiduse kalibreerimiseks;
- b. kirjeldus kaalutud stsenaariumide jaoks kasutatud põhieelduste, sh juhtimistegevuse, bilansi, viitekuupäevade, ajavahemikega jne seotud äriplaneerimise eelduste kohta.

30.10.2 Asjaajamisdokumendid

30.10.2.1 Krediidiasutus või investeerimisühing peab ICAAP-i stressitestide ja nende tulemuste täieliku rakendamise tõendamise puhul esitama järgmist teavet:

- a. kaalutud stsenaariumide kvantitatiivsed tulemused ning mõju peamistele parameetritele, sh kasum, kahjum ja kapital, nii sise- kui ka regulatiivsed omavahendid ning usaldatavad suhtarvud, samuti integreeritud käsitletud ja mõju likviidsuspositsioonile;

Finantsinspeksioon

- b. selgitus selle kohta, kuidas stsenaariumi tulemused on ICAAP-iga hõlmatud krediidasutuse või investeerimisühingu ärimudeli, strateegia, oluliste riskide ja kontserni üksuste jaoks olulised.

30.11. Finantsinspeksioonile esitatavad ICAAP-i täiendavad dokumendid peavad muu hulgas sisaldama järgmist informatsiooni:

30.11.1 Lisaks jaotistes 30.5.-30.10. viidatud teabeühikutele peab krediidasutus või investeerimisühing esitama kogu asjakohase täiendava teabe, sh asjakohaste komiteede ja juhtorganite koosolekuprotokollid, mis tõendavad ICAAP-i kindlat ülesehitust ja rakendamist. Eelkõige tuleb tagada järgmine teave:

- a. ICAAP-i üldise ülesehituse heakskiitmine;
- b. ICAAP-i põhielementide heakskiitmine, näiteks üldeesmärkide ja põhieelduste, riski mõõtmise ja hindamise, riskide koondamise, sisemise kapitali, kapitalipaigutuse, kapitali planeerimise, stressistsenaariumide, nende põhieelduste ja tulemuste jne heakskiitmine;
- c. tõend riski- ja kapitaliolukorda, piirangute rikkumist jne käsitlevate arutelude (muudatuste) kohta, sh juhtimistegevuse alased otsused või sõnaselge otsus meetmeid mitte võtta;
- d. näited uute toodete heakskiitmisega tegelevate komiteede (või vastava otsustamisorgani) oluliste otsuste kohta, tõendades, et riski- ja kapitaliprofiili mõju on arvesse võetud;
- e. otsused juhtimistegevuse kohta, mis on seotud sisemise kapitali hinnangutega, nende hinnangute koondamisega ja nende ning olemasoleva sisemise kapitali (praegune ning tulevane olukord) vahelise võrdlusega;
- f. tõend ICAAP-i raames stressitestimise arutelude tulemuse ning mis tahes juhtimistegevuse või -tegevusetuse otsuse kohta;
- g. võimaluse korral asutusesisesed enesehindamised, mille puhul saab krediidasutus või investeerimisühing võimaluse tõendada enda nõuetele vastavuse taset seoses avalikult kättesaadavate riskijuhtimise ja -kontrolli kriteeriumidega, mis mõjutavad ICAAP-i.

30.12. Finantsinspeksioonile esitatav ILAAP teave likviidsus-ja finantseerimisriski juhtimise raamistiku kohta peab muu hulgas sisaldama järgmist informatsiooni:

30.12.1 Metoodika ja poliitikadokumendid

30.12.1.1 Krediidasutus või investeerimisühing peab likviidsus- ja finantseerimisriskide juhtimise jaoks kindlat ja konkreetset raamistikku tagava protsessi, sh likviidsus- ja finantseerimisriskide tuvastamise, mõõtmise ja kontrollimise protsessi ülesehituse tõendamise puhul esitama järgmist teavet:

- a. ILAAP-i ulatuse kirjeldus, sh mis tahes selliste kõrvalekallete ülevaade ja põhjendus, mis tulenevad võimalikest eranditest likviidsusnõuete kui usaldatavusnõuete kohaldamisel;
- b. ILAAP-i ülesehituse kirjeldus, selgitades kõigi selle komponentide seost ning esitades teabe selle kohta, kuidas selline ülesehitus tagab krediidasutuse või investeerimisühingu jaoks juurdepääsu piisavale likviidsusele;

- c. likviidsus- ja finantseerimisriskide puhul oluliste riskitegurite valimiseks krediidasutuste ja investeerimisühingute rakendatavad kriteeriumid, sh likviidsuse ja finantseerimispositsiooni jälgimiseks oluliste valuutade valimine;
- d. krediidasutuse või investeerimisühingu rakendatavad kriteeriumid ILAAP-i jaoks asjakohaste vahendite ja eelduste valimiseks, näiteks mõõtmismeetod ning varade, kohustuste ja bilansiväliste kirjete praeguste ja tulevaste rahavoogude prognoosimine asjakohase ajavahemiku jooksul.

30.12.2 Asjaajamisdokumendid

30.12.2.1 Krediidasutus või investeerimisühing peab sellise protsessi täieliku rakendamise tõendamise puhul, millega tagatakse, et krediidasutusel või investeerimisühingul on kindel ja konkreetne raamistik likviidsuse ja finantseerimise riskijuhtimiseks, hõlmates ka likviidsus- ja finantseerimisriskide mõõtmist ja kontrollimist, esitama järgmist teavet:

- a. hinnang kontsernisese likviidsusvoo ja finantseerimispositsioonide kohta, sh mis tahes likviidsuse (all)kontserni ülekandmisel esinevate õiguslike või regulatiivsete takistuste kohta;
- b. põhjendus oluliste riskitegurite valiku kohta ning kvantitatiivne ülevaade nimetatud riskiteguritest, mida uuendatakse asjakohase sagedusega;
- c. finantseerimisprofiili ning selle eeldatava stabiilsuse kvantitatiivne ülevaade kõigis olulistes valuutades;
- d. tõend direktiivi 2013/36/EL artikli 105 kohaste likviidsus- ja finantseerimisriskidega seotud minimaalsetele ja täiendavatele usaldatavusnõuetele vastavuse seire kohta, sh ILAAP-iga hõlmatud ulatuses kõnealustele nõuetele vastavuse prognoos erinevate stsenaariumide ja asjakohase ajavahemiku puhul.

30.13. Finantsinspeksioonile esitatav ILAAP-i finantseerimisstrateegiat käsitlev teave peab muu hulgas sisaldama järgmist informatsiooni:

30.13.1 Metoodika ja poliitikadokumendid

30.13.1.1 Krediidasutus või investeerimisühing peab finantseerimisstrateegia puhul tagama, et nad esitavad järgmist teavet:

- a. finantseerimiskava üldise ülesehituse, sh finantseerimise tähtaegade, põhiliste turgude, kasutatud toodete jne kirjeldus;
- b. kui on asjakohane, poliitiline dokument turgudel kohaloleku säilitamise kohta;
- c. kui on asjakohane, poliitiline dokument rahaliste vahendite kogumise kontsentratsiooniriski, sh rahaliste allikate ja hoiustajate ja teiste likviidsuse tagajate vaheliste majanduslike seoste vahelise korrelatsiooni seire ja mõõtmise põhimõtete kohta;
- d. kui on asjakohane, välisvaluutade finantseerimispoliitika, sh kõige asjakohasemad eeldused nende valuutade kättesaadavuse ja konverteeritavuse kohta.

30.13.2 Asjaajamisdokumendid

Finantsinspeksioon

30.13.2.1 Krediidasutus või investeerimisühing peab finantseerimisstrateegia täieliku rakendamise tõendamise puhul esitama järgmist teavet:

- a. praegune finantseerimiskava;
- b. kvantitatiivne ülevaade omaduste kohta, näiteks mahtude, hindade ja investorite huvi kohta viimaste kogutud vahendite suhtes ning analüüs finantseerimiskava täitmise teostatavuse kohta, võttes arvesse turu volatiilsust (ja selle muudatusi);
- c. tulevikku suunatud vaade finantseerimispositsioonide (soovitud) arengute kohta tulevikku suunatud ajavahemikul, mis on täpsustatud EBA suunistes krediidasutuste finantseerimiskavade ühtlustatud määratluste ja vormide kohta vastavalt dokumendi ESRN/2012/2 soovitus A punktile 4⁴;
- d. hinnang finantseerimispositsiooni ja finantseerimiskavade kohta pärast finantseerimiskava elluviimist;
- e. teave finantseerimiskava järeltestimise kohta kooskõlas nõuetega, mis on sätestatud EBA suunistes krediidasutuste finantseerimiskavade ühtlustatud määratluste ja vormide kohta vastavalt dokumendi ESRN/2012/2 soovitus A punktile 4.

30.14. Finantsinspeksioonile esitatav ILAAP-i likviidsuspuhvrite ja tagatisvara haldamise strateegiat käsitlev teave peab muu hulgas sisaldama järgmist informatsiooni:

30.14.1 Metoodika ja poliitikadokumendid

30.14.1.1 Krediidasutus või investeerimisühing peab likviidsuspuhvrite ja tagatisvara haldamise strateegia puhul esitama järgmist teavet:

- a. krediidasutuse või investeerimisühingu peamine meetod likviidsuspuhvri sisemise minimaalse suuruse määramiseks, sh likviidsete varade krediidasutuse või investeerimisühingu poolne määratlus, kriteeriumid, mida krediidasutus või investeerimisühing kohaldab likviidsete varade likviidse väärtuse määramiseks, ning likviidsete varade kontsentratsiooni ja muude riskitunnustega seotud piirangud;
- b. poliitiline dokument tagatisvara haldamise kohta, sh tagatisvara asukoha ja ülekantavusega seotud põhimõtted, samuti nende minimaalsete usaldatavusnõuete täitmisega seotud roll;
- c. poliitiline dokument varade koormamise kohta, sh nii koormatud kui ka koormamata varade mõõtmise ja seire põhimõtted ning piirangute ja kontrollraamistiku ühendamine seoses krediidasutuse või investeerimisühingu (likviidsuse ja finantseerimise) riskivalmiduse varade koormamisega;
- d. likviidsete varade puhvrise kuuluvate varade likviidse väärtusega ning nende müümiseks või repotehinguks kuluva ajaga seotud eelduste testimise põhimõtted;
- e. poliitiline dokument likviidsuspuhvris esineva likviidsuse kontsentratsiooniriski kohta, sh olemasoleva likviidsuse mis tahes võimaliku, nimetatud kontsentratsiooni tõttu tekkinud kahju mõõtmise ja seire põhimõtted.

30.14.2 Asjaajamisdokumendid

---

⁴ EBA/GL/2014/04, 19. juuni 2014.

Finantsinspeksioon

30.14.2.1 Krediidasutus või investeerimisühing peab likviidsuspuhvrite ja tagatisvara haldamise strateegia rakendamise tõendamise puhul esitama järgmist teavet:

- a. sisenõuetele piisavaks peetava likviidsete varade miinimummahu kvantifitseerimine;
- b. praeguse likviidsuspuhvri, sh selle toodete lõikes jaotamise, valuutade, tehingupoolte, piirkondade / kontserni üksuste jne kvantifitseerimine;
- c. komisjoni delegeeritud määruse (EL) nr 2015/61 kohaste tasakaalustamissuutlikkuse ja kõrge krediidikvaliteediga likviidsete varade elementide määratluste vahelise erinevuse kirjeldus, sh põhjendus, mis tõendab, et tasakaalustamissuutlikkus aitab hõlmata riske, mida määrus (EL) nr 575/2013 ei hõlma;
- d. asutusesiseselt nõutud likviidsete varade miinimummahtude ning olemasolevate likviidsete varade arenguprognosid asjakohase ajavahemiku vältel nii tavapärastes kui ka stressitingimustes;
- e. kvantitatiivne ülevaade ja analüüs praeguste ja prognoositud varade koormatise tasemete kohta, sh selliste koormatud ja koormamata varade üksikasjad, mida oleks võimalik kasutada likviidsuse loomiseks;
- f. hinnang likviidsete varade otseselt kasutatavaks likviidsuseks konverteerimisele kuluva aja kohta, võttes arvesse väljaminevate rahavoogude katmiseks likviidsete varade kasutamisel tekkivaid õiguslikke, rakenduslikke või usaldatavusega seotud takistusi;
- g. likviidsete varade puhvrise kuuluvate varade likviidse väärtusega ning nende müümiseks või repotehinguks kuluva ajaga seotud eelduste testimise analüüs.

30.15. Finantsinspeksioonile esitatav ILAAP-i likviidsuskulude ja –tulude jaotamise mehhanismi käsitlev teave peab muu hulgas sisaldama järgmist informatsiooni:

30.15.1 Metoodika ja poliitikadokumendid

30.15.1.1 Krediidasutus või investeerimisühing peab likviidsuskulude ja -tulude jaotamise mehhanismi puhul esitama järgmist teavet:

- a. kirjeldus likviidsuskulude ja -tulude jaotamise mehhanismi kohta, samuti selliste likviidsuse ja finantseerimiselementide valikukriteeriumide kohta, millega tagatakse kõigi asjakohaste tulude ja kuludega, samuti mis tahes hinna reguleerimissagedusega arvestamine;
- b. kirjeldus likviidsuskulude ja -tulude jaotamise mehhanismi, riskijuhtimise ning üldise krediidasutuste ja investeerimisühingute juhtimise vahelise seose kohta.

30.15.1.2 Krediidasutuse või investeerimisühingu puhul, kus on kasutusel likviidsuse siirdehinna mehhanismid, peab krediidasutus või investeerimisühing tagama, et eelnevas punktis viidatud teave hõlmaks ka kirjeldust likviidsuse siirdehinna ülesehituse ja toimimise kohta ning eelkõige likviidsuse siirdehinna ning strateegiliste otsuste tegemise vahelise seose kohta, samuti tehingut sõlmiva osakonna varade ja likviidsuse loomist käsitlevate otsuste tegemise kohta.

30.15.2 Asjaajamisdokumendid

30.15.2.1 Krediidasutus või investeerimisühing peab likviidsuskulude ja -tulude jaotamise mehhanismi rakendamise tõendamise puhul esitama järgmist teavet:

Finantsinspeksioon

- a. kirjeldus praeguse likviidsuskulude ja -tulude jaotamise mehhanismi kohta ning kvantitatiivne ülevaade praegusest kalibreerimisest (nt intressimäära kõverad, kasutatavate varade ja kohustuste peamiste kategooriate sisemised suhtarvud jne);
- b. kirjeldus likviidsuskulude ja -tulude jaotamise mehhanismi käimasoleva lisamise kohta kasumlikkuse mõõtmise uute varade ja kohustuste loomise eesmärgil nii bilansiliselt kui ka bilansiväliselt;
- c. kirjeldus likviidsuskulude ja -tulude jaotamise mehhanismi käimasoleva lisamise kohta tulemuslikkuse juhtimise, jaotades nimetatud kulud-tulud erinevate äriiinide/-üksuste või piirkondade kaupa.

30.15.2.2 Likviidsuse siirdehinna mehhanisme kasutava krediidasutuse või investeerimisühingu puhul peab eelnevalt viidatud teave hõlmama ka likviidsuse siirdehinna toimimist ning eelkõige seost likviidsuse siirdehinna ja peamiste riskinäitajate suhtarvude vahel.

30.16. Finantsinspeksioonile esitatav ILAAP-i päevasise likviidsuse riskijuhtimise käsitlev teave peab muu hulgas sisaldama järgmist informatsiooni:

30.16.1 Metoodika ja poliitikadokumendid

30.16.1.1 Krediidasutus või investeerimisühing peab päevasise likviidsuse riskijuhtimise ülesehituse puhul esitama järgmist teavet:

- a. kirjeldus päevasise likviidsuse riskide mõõtmise ja seire kriteeriumide ja vahendite kohta;
- b. kirjeldus päevasise likviidsuse puudujääkide eesmärgil kasutatavate eskalatsioonimenetluste kohta, millega tagatakse, et sätestatud maksetest ja arvelduskohustustest peetakse ajakohaselt kinni nii tavapärastes kui ka stressitingimustes.

30.16.2 Asjaajamisdokumendid

30.16.2.1 Krediidasutus või investeerimisühing peab päevasise likviidsusriski juhtimise rakendamise puhul esitama järgmist teavet:

- a. päevasise likviidsuse riski kvantitatiivne ülevaade viimase aasta kohta asjakohase sagedusega;
- b. tegemata maksete koguarv ning ülevaade ja kirjeldus oluliste tegemata maksete või oluliste täitmata kohustuste kohta, mida krediidasutus või investeerimisühing ei teinud/täitnud ajakohaselt.

30.17. Finantsinspeksioonile esitatav ILAAP-i likviidsuse stressiteste käsitlev teave peab muu hulgas sisaldama järgmist informatsiooni:

30.17.1 Metoodika ja poliitikadokumendid

30.17.1.1 Krediidasutus või investeerimisühing peab lisaks jaotises 30.5.4 täpsustatud stressiteste käsitlevale üldtabelile ka likviidsuse stressiteste ülesehituse puhul esitama järgmist teavet:

- a. kasutatud ebasoodsate stsenaariumide ning likviidsuse stressitestimisel arvesse

Finantsinspeksioon

võetud eelduste kirjeldus, võttes arvesse mis tahes asjakohaseid aspekte, näiteks kasutatud stsenaariumide arvu, ulatust, asutusesisest juhtorganile aruande esitamise sagedust, riskitegureid (makrotasandi ja idiosünkraatilisi tegureid), rakendatud ajavahemikke ja kui on asjakohane, valuutade/piirkondade/äriüksuste kaupa jaotamist;

b. stsenaariumide kalibreerimise, asjakohaste ajavahemike (sh päevasisese) valimise, puhvervarade likviidsuse väärtusele avalduva stressi mõju kvantifitseerimisega jne seotud kriteeriumide kirjeldus.

30.17.2 Asjaajamisdokumendid

30.17.2.1 Krediidasutus või investeerimisühing peab likviidsuse stressitestide täieliku rakendamise tõendamise puhul esitama järgmist teavet:

a. stressitestide kvantitatiivne tulemus, sh selle tulemuse (peamiste tegurite) analüüs ning selge ülevaade tulemuse tähtsuse kohta sisemistele piirangutele, likviidsuspuhvritele, aruandlusele, mudelite loomisele ja riskivalmidusele;

b. kvantitatiivne ja kvalitatiivne analüüs finantseerimisprofili stressitestide tulemuste kohta.

30.18. Finantsinspeksioonile esitatav ILAAP-i likviidsuse talitluspidevuse plaani käsitlev teave peab muu hulgas sisaldama järgmist informatsiooni:

30.18.1 Metoodika ja poliitikadokumendid

30.18.1.1 Krediidasutus või investeerimisühing peab likviidsuse talitluspidevuse plaani ülesehituse puhul esitama järgmist teavet:

a. likviidsuse talitluspidevuse plaani projekteerimise, seire ja elluviimise vastutusliinide kirjeldus;

b. hädaolukorras likviidsuse puudujääkide käsitlemise strateegia kirjeldus;

c. kirjeldus turutingimuste seireks kasutatava vahendi kohta, mis võimaldab krediidasutustel ja investeerimisühingutel õigeaegselt määrata, kas meetmete eskaleerumine ja/või elluviimine on õigustatud;

d. võimaluse korral testimisprotseduuride kirjeldus (nt uut liiki varade müümise puhul, pantides keskpankades tagatise jne).

30.18.2 Asjaajamisdokumendid

30.18.2.1 Krediidasutus või investeerimisühing peab likviidsuse talitluspidevuse plaanide suhtes esitama järgmist teavet:

a. praegune likviidsuse talitluspidevuse plaan;

b. teave võimaliku juhtimistegevuse kohta, sh selle teostatavuse ja likviidsuse tekitamise võime hindamine erinevate stressistsenaariumide puhul;

c. juhtkonna arvamus kõigi likviidsusega seotud avalikustamiste mõju kohta, mille krediidasutus või investeerimisühing on teinud likviidsuse talitluspidevuse plaanis hõlmatud juhtimistegevuse teostatavuse ja õigeaegsuse eesmärgil;

Finantsinspeksioon

- d. hiljutine analüüs testimise kohta, sh järelused likviidsuse talitluspidevuse plaanis hõlmatud juhtimistegevuse teostatavuse kohta;
- e. kirjeldus likviidsuse talitluspidevuse plaanis hõlmatud juhtimistegevuse elluviimise mõju käsitleva asutusesisese arvamuse kohta, nt krediidasutuse või investeerimisühingu juurdepääs asjakohastele turgudele ning selle finantseerimisprofili üldine stabiilsus lühikeses ja pikas perspektiivis.

30.19. Finantsinspeksioonile esitatavad ILAAP-i täiendavad dokumendid peavad muu hulgas sisaldama järgmist informatsiooni:

30.19.1 Lisaks jaotistes 30.12.-30.18. viidatud teabele peab krediidasutus või investeerimisühing tagama, et ta esitab kogu asjakohase täiendava teabe, sh asjakohaste komiteede ja juhtorganite koosolekuprotokollid, mis tõendavad ILAAP-i kindlat ülesehitust ja rakendamist. Eelkõige tuleb tagada järgmine teave:

- a. ILAAP-i üldise ülesehituse heakskiitmine;
- b. ILAAP-i põhielementide heakskiitmine, näiteks finantseerimiskava, likviidsuse talitluspidevuse plaan, likviidsuskulude ja -tulude jaotamise mehhanismi, stressitestimise eelduste ja tulemuste järelused, konkreetse likviidsuse ja finantseerimise riskivalmiduse, likviidsete varade puhvri sihipärase suuruse ja koosluse jne heakskiitmine;
- c. tõend likviidsus- ja finantseerimisriskide profiili, piirangute rikkumist jne käsitlevate arutelude (muudatuste) kohta, sh juhtimistegevuse alased otsused või sõnaselge otsus meetmeid mitte võtta;
- d. näited uute toodete heakskiitmisega tegelevate komiteede oluliste otsuste kohta, tõendamaks, et likviidsuse siirdehinna kasutamist ning seisukohti riskide kohta on nendes otsustes arvesse võetud;
- e. tõend turusügavusel ja volatiilsusel (ja nende muudatustel) põhineva finantseerimiskava teostatavuse analüüsi käsitleva arutelu kohta;
- f. tõend otsuste kohta juhtimistegevuse vallas, mis on seotud päevasisese likviidsusriskiga pärast päevasisestest likviidsussündmustest tingitud asutusesisest eskalatsioonimenetlust;
- g. tõend likviidsuse stressitestide tulemusi käsitleva arutelu ning mis tahes juhtimistegevuse või tegevusetuse otsuse kohta;
- h. tõend likviidsuse talitluspidevuse plaani korrapärasest testimist käsitleva arutelu ning likviidsuse talitluspidevuse plaanis loetletud juhtimistegevust kohandavate otsuste kohta;
- i. likviidsete varade puhvri suurust ja koosseisu käsitlev otsus;
- j. tõend likviidsete varade puhvrise kuuluvate varade likviidse varana testimist ning nende müümiseks või repotehingute tegemiseks vajalikku aega käsitleva arutelu kohta;
- k. võimaluse korral asutusesisese enesehindamised, mille puhul saab krediidasutus või investeerimisühing võimaluse tõendada enda nõuetele vastavuse taset üldkasutatavatele riskijuhtimise ja -kontrolli kriteeriumidele, mis mõjutavad ICAAP-i.

30.20. Finantsinspeksioonile esitatav ICAAP-i ja ILAAP-i järelused ja kvaliteedi tagamine peab muu hulgas sisaldama järgmist informatsiooni:

- 30.20.1 Krediidiasutus või investeerimisühing peab tagama, et ta esitab kokkuvõtted sisemise kapitali ja likviidsuse adekvaatsuse hindamise kohta ning nende mõju kohta krediidiasutuse või investeerimisühingu riski- ja üldisele juhtimisele, sh järgmise teabe:
- a. ICAAP-i ja ILAAP-i peamiste järelduste kokkuvõte;
  - b. olulised (tehtud või kavandatud) muudatused riskijuhtimise raamistikus, mis tuginevad ICAAP-i ja ILAAP-i tulemustele;
  - c. olulised (tehtud või kavandatud) muudatused ärimudelis, strateegias või riskivalmiduse raamistikus, mis tuginevad ICAAP-i või ILAAP-i tulemustel, sh juhtimistegevus (nt riskipositsiooni muudatused);
  - d. olulised (tehtud või kavandatud) muudatused ICAAP-i ja ILAAP-i raamistikus, sh pärast asutusesisese kinnituse, siseauditi aruannete ning Finantsinspeksiooniga peetava dialoogi tulemuste läbivaatamist tehtavad parandused.
- 30.20.2 Krediidiasutus või investeerimisühing peab tagama, et eelnevas punktis täpsustatud tabel oleks ICAAP-i ja ILAAP-i eest vastutava juhtimisraamistiku asjakohase organi kinnitus ning et sellele oleks lisatud kavandatud muudatuste täpne ajakava.
- 30.20.3 Krediidiasutus või investeerimisühing peab samuti esitama asjakohase selgituse selle kohta, kuidas nad kindlustavad, et kasutatud ICAAP-i ja ILAAP-i raamistikud ning mudelid tagavad usaldusväärsed tulemused (nt kinnitamise kontseptsioonid, kinnitavad aruanded) ning võimaluse korral kirjelduse nii sisemise heakskiitmise käsitluse (protsess, sagedus) kui ka sisu kinnituse kohta. Eelkõige peab krediidiasutus või investeerimisühing esitama kõik olemasolevad tulemused ICAAP-i ja ILAAP-i meetodite ja arvutamise tulemuste asutusesisese kinnituse/ülevaate kohta, mis on tehtud sõltumatu kinnitamisfunktsiooni abil.
- 30.20.4 Krediidiasutus või investeerimisühing peab esitama ka ICAAP-i ja ILAAP-i hõlmavate siseauditite aruanded.
- 30.21. Finantsinspeksioonile esitatav ülevaade ICAAP-i ja ILAAP-i ning nende tulemuste kohta peab olema kinnitatud krediidiasutuse või investeerimisühingu juhatuse poolt.
- 30.22. Ülevaade ICAAP-i ja ILAAP-i ja nende tulemuste kohta tuleb Finantsinspeksioonile esitada üks kord aastas majandusaasta lõpu seisuga finantsandmete alusel hiljemalt kolme kuu jooksul majandusaasta lõppemisest, kui Finantsinspeksioon ei ole kehtestanud ülevaate esitamiseks erinevat sagedust.
- 30.23. Oluliste muutuste ilmnemisel ICAAP-is ja/või ILAAP-is või selle tulemustes tuleb ülevaade Finantsinspeksioonile esitada koheselt peale muudatuste ilmnemist.
- 30.24. Finantsinspeksioonil on õigus nõuda krediidiasutuselt või investeerimishingult ICAAP-i ja/või ILAAP-i kohta *ad hoc* ülevaate esitamist.
- 30.25. ICAAP/ILAAP kohta esitatud ülevaade on aluseks krediidiasutuse või investeerimisühingu dialoogile Finantsinspeksiooniga järelevalvelise hinnangu protsessi raames.

31. Rakendussätted

- 31.1. Käesolev soovituslik juhend jõustub 2018. aasta 1. jaanuaril.

Finantsinspeksioon

- 31.2. Käesolev soovitusliku juhendi jõustamisega muutub kehtetuks Finantsinspeksiooni juhatuse 29.11.2007 otsusega nr 1.1-7/66 kehtestatud soovituslik juhend „Nõuded sisemise kapitali adekvaatsuse tagamise protsessi korraldamisele“.

Finantsinspeksioon

Lisa: Juhendis kasutatud riskide definitsioonid

Aktsiarisk – risk, mis tuleneb aktsiahindade muutumisest.

Baasirisk – risk, mis tuleneb turu baasintressimäärade erinevast muutumisest.

Finantseerimisrisk – risk, et krediidasutusel või investeerimisühingul ei ole keskpikas ja pikas perspektiivis stabiilsed finantseerimisallikaid, mis põhjustab riski, et ta ei suuda kas üldse või ilma finantseerimiskulusid lubamatult palju suurendamata täita oma finantskohustusi, nt teha väljamakseid ja anda tagatisi, kui need kuuluvad keskpikas kuni pikaajalises perspektiivis tasumisele.

Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) risk – tehniliste taristute riistvara ja tarkvara sobimatuses või tõrkest, mis võib olla seotud kõnealuste taristute ja andmete kättesaadavusega, usaldusväärsusega, juurdepääsetavusega ning turvalisusega, tekkiva kahju risk.

Intressikõvera risk – risk, mis tuleneb muutusest intressikõvera tõusus või kujus.

Intressirisk – risk krediidasutuse või investeerimisühingu tulule, mis tekib intressimäärade ebasoodsast muutumisest.

Juriidiline risk – risk, mis tuleneb mittevastavusest õigusaktidele, lepingutele, headele tavadele ja eetilistele normidele või nende vales tõlgendamisest.

Kaubarisk – risk, mis tuleneb kaupade hindade muutumisest.

Kauplemisportfelli vastaspoole risk – risk, et kauplemisportfelli tehingu vastaspool ei ole võimeline või ei soovi täita oma lepingulisi kohustusi

Kauplemisportfelli ülekanderisk – risk, et krediidasutus või investeerimisühing kannab üle müüdüd vara või raha, kuid ei saa vastu ostetud vara või raha.

Kinnisvararisk – risk, mis tuleneb kinnisvara turuhindade muutumisest.

Kontrolli- ja juhtimisrisk – risk, mis tuleneb rakendatavate kontrollimehhanismide ja juhtimismeetmete ebaadekvaatsusest.

Kontsentratsioonirisk – risk, mis tuleneb suurest riskipositsioonist ühe vastaspoole või seotud vastaspoolte vastu või vastaspoolte vastu, kelle riski mõjutab ühine riskitegur või kelle risk on tugevas positiivses korrelatsioonis.

Krediidirisk – risk, et tehingu vastaspool ei ole võimeline või ei soovi täita oma lepingulisi kohustusi.

Likviidsusrisk – risk, et krediidasutus või investeerimisühing ei suuda täita õigeaegselt või täies mahus oma tulevase kohustusi.

Maarisk – risk, mis tuleneb tehingu vastaspoole asukohariigi majanduslikust, poliitilisest või sotsiaalsest olukorrast.

Majandustsükli risk – risk, mis tuleneb majandustsükli faasi muutumisest.

Maksevalmiduse risk – risk, mis tuleneb lühiajaliste sissetulevate ja väljaminevate rahavoogude tasakaalustamatusest.

Mudelirisk – risk, et kasutatav mudel osutub mitteusaldusväärseks, kuna sisaldab valesid eeldusi või on oma ülesehituselt väär.

Finantsinspeksioon

Operatsioonirisk – risk, mis tuleneb sisemiste protsesside, inimeste tegevuse või süsteemide ebaadekvaatsusest või oodataval viisil mittetoimimisest või välistest sündmustest.

Opsionaalsuse risk – risk, mis tuleneb intressiriski instrumentide lepingutes sisalduvatest opsioonidest, näiteks vastaspoolele antud võimalusest turu intressimäärade muutudes fikseeritud intressimääraga instrument lunastada.

Personalirisk – risk, mis tuleneb personali pädevusest, lojaalsusest ja ametikohale sobivusest.

Protseduuririsk – risk, mis tuleneb ebaadekvaatselt protseduuri reeglitest või nende ebaadekvaatselt täitmisest.

Päevasisene likviidsusrisk – risk, et krediidiasutus või investeerimisühing ei suuda oma päevasisese likviidsuse vajadusi tõhusalt hallata.

Regulatiivne risk – risk, mis tuleneb muudatustest regulatiivses keskkonnas ja õigusaktides.

Reputatsioonirisk – risk krediidiasutuse või investeerimisühingu tulule, omavahenditele või likviidsusele, mis tekib krediidiasutuse või investeerimisühingu maine kahjustamisest.

Rahapesu ja terrorismi rahastamise risk – rahapesu ja terrorismi rahastamise ohtude realiseerumise tõenäosus ja mõju.

Strateegiline risk – risk, mis tuleneb mitteadekvaatselt strateegiast või strateegia puudulikust elluviimisest.

Tagatiserisk – risk, mis tuleneb tehingu tagatistest, sealhulgas täiendav juriidiline risk või tagatise turuhinna risk.

Teenimiserisk – risk, et põhitegevuse tulud vähenevad.

Turu likviidsusrisk – risk, mis tuleneb riskipositsiooni vähesest likviidsusest turu ebapiisava sügavuse või turuhäirete tõttu.

Tururisk – risk, mis tuleneb turuhindade muutumisest ebasoodsas suunas.

Valuutarisk – risk, mis tuleneb valuutakursside muutumisest.

Välisvaluutas laenu andmise risk – risk krediidiasutuse või investeerimisühingu tulule ja omavahenditele, mis tekib riskimaanduseta laenuvõtjatele välisvaluutas laenu andmisest.

Väärtpaberistamise risk – risk, et väärtpaberistamise tehinguga kaasnev krediidiriski ülekanne osutub eeldatust väiksemaks.

Äririsk – risk, et ebaadekvaatsed äriotsused või nende puudulik elluviimine või tegevuskeskkonna ja klientide käitumise muutumisele või tehnoloogilisele arengule mitteadekvaatselt reageerimine toob kaasa kahju või vähendab tulusid.

Ülekanderisk – risk, et välisriigis asuv vastaspool ei saa täita oma kohustusi tulenevalt oma asukohariigis kehtestatud piirangutest raha väljavoole.

Ümberhindamise risk – risk, mis tuleneb erinevustest varade ja kohustuste ümberhindamise (*repricing*) tähtajas.